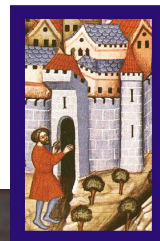

ARCHAIA Brno o.p.s.
VÝROČNÍ ZPRÁVA ZA ROK 2008

Brno 2009

© Archaia Brno o.p.s. 2009
Výroční zpráva za rok 2008

Vydal: Archaia Brno o.p.s.
Redakce: David Merta, Mgr. Marek Peška, Mgr. Lenka Sedláčková
Příprava podkladů: pracovníci společnosti Archaia Brno o.p.s.
URL: <http://www.archaiabrno.org>

Obsah:

1)	Legislativní postavení a statutární orgány společnosti	5
	1.) Archaia Brno o.p.s.	8
	1.1) Historie Archaia Brno o.p.s.	8
	1.2) Archaia Brno o.p.s. v roce 2008	8
	1.3) Organizační struktura a personální obsazení	10
	1.3.1) Brněnské pracoviště	12
	1.3.2) Jihlavské pracoviště	12
	1.3.3) Laboratoř	13
	1.3.4) Knihovna a archiv	13
2)	Záchrané archeologické výzkumy (ZAV) v roce 2008	14
	2.1) Seznam ZAV zahájených v roce 2008	15
	2.2) Seznam nálezových zpráv ze ZAV odevzdaných v roce 2008	18
	2.3) Stručné zprávy o vybraných ZAV	20
	2.3.1) Vybrané ZAV brněnského pracoviště	20
	2.3.2) SHP brněnského pracoviště	28
	2.3.3) Vybrané ZAV jihlavského pracoviště	29
3)	Další vědecká a výzkumná činnost v roce 2008	32
	3.1) Projekty řešené za podpory grantových agentur	32
	3.2) Interní výzkumné projekty	33
	3.3) Odborné konference pořádané Archaia Brno v roce 2008	37
	3.4) Odborné pracovní semináře pořádané Archaia Brno v roce 2008	38
	3.5) Účast našich pracovníků na odborných konferencích, seminářích a archeologických komisích	39
	3.6) Odborné publikace pracovníků naší společnosti	42
	3.7) Spolupráce s vědeckovýzkumnými institucemi	45
4)	Vydavatelská a spoluvydavatelská činnost v roce 2008	46
	4.1) Sborník FORUM URBES MEDII AEVI V	46
	4.2) Sborník Stříbrná Jihlava	46
	4.3) Publikace Brněnské berní rejstříky	46
5)	Popularizační a pedagogická činnost v roce 2008	47
	5.1) Přednášky pro veřejnost	47
	5.2) Výstavy pořádané ve spolupráci s naší společností	48
	5.3) Experimentální archeologie	48
	5.4) Prezentace naší činnosti v médiích	49
	5.5) Spolupráce na Internetové encyklopedii dějin města Brna	49
	5.6) Prezentace torzální architektury	50
	5.7) Spolupráce s univerzitami	50
6)	Hospodaření společnosti	51
7)	Kontakty	65

LEGISLATIVNÍ POSTAVENÍ A STATUTÁRNÍ ORGÁNY SPOLEČNOSTI

Archaia Brno o.p.s. je česká nestátní nezisková organizace s právním statutem obecně prospěšné společnosti. Jejím posláním je ochrana, záchrana, dokumentace a výzkum archeologických, stavebních a jiných historických památek, výchova, vzdělávání a popularizace v oblasti archeologie a památkové péče.

Archaia Brno o.p.s., se sídlem Česká 156/6, 602 00 Brno, IČ: 26268469, vykonává svojí činnost na základě zákona č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech. Jejím zakladatelem je občanské sdružení Archaia se sídlem Bílkova 21, Praha 1, IČ: 45245932. Společnost je zapsána v rejstříku obecně prospěšných společností u Krajského soudu v Brně. Činnost společnosti vymezují dva základní dokumenty:

- zakládací listina ze dne 22. 12. 2001
  - statut společnosti, schválený správní radou dne 16. 5. 2002.
- Společnost je založena na dobu neurčitou.
  - Společnost realizuje svoje poslání prostřednictvím poskytování obecně prospěšných služeb uvedených v zakládací listině společnosti.
  - Společnost jednotlivé obecně prospěšné služby poskytuje v souladu s platnými právními předpisy České republiky, zejména pak zákonem č. 20/1987 Sb. o státní památkové péči ve znění pozdějších předpisů.
  - Jednotlivé druhy služeb společnost poskytuje za stejných podmínek pro všechny jejich uživatele.
  - Služby jsou prováděny za úplatu vypočtenou dle ceníku společnosti schváleného správní radou.
  - Informace o cenových podmínkách, za nichž společnost poskytuje obecně prospěšné služby jsou k dispozici každému na požádání. S podmínkami je seznámen každý uchazeč o služby společnosti.

Statutárním orgánem společnosti je správní rada, která má tři členy. Funkční období členů správní rady je tříleté, každý rok dochází ke změně jednoho člena. Funkci člena správní rady nelze zastávat déle než dvě po sobě jdoucí funkční období. Po šestiletém členství ve správní radě může být stejná osoba opět jejím členem nejdříve po uplynutí tří let. Členství ve správní radě **není finančně honorováno.**

Členem správní rady může být pouze fyzická osoba, která je bezúhonná, má způsobilost k právním úkonům a není ani sama, ani osoby jí blízké, se společností v pracovněprávním nebo jiném obdobném vztahu. Členství ve správní radě společnosti je neslučitelné s členstvím v dozorčí radě společnosti.

Správní rada zasedá nejméně dvakrát ročně.

Jménem správní rady jedná samostatně její předseda. Jménem společnosti je předseda správní rady oprávněn jednat ve všech věcech. Písemnosti podepisuje předseda správní rady jménem společnosti tak, že k jeho podpisu musí být připojen vytištěný nebo napsaný název společnosti.

Zasedání správní rady mají právo se zúčastnit členové dozorčí rady, ředitel společnosti a členové odborné rady s hlasem poradním.

Kontrolním orgánem společnosti je dozorčí rada. Funkční období členů dozorčí rady je tříleté, každý rok dochází ke změně jednoho člena. Funkci člena dozorčí rady nelze zastávat déle než dvě po sobě jdoucí funkční období. Po šestiletém členství v dozorčí radě může být stejná osoba opět jejím členem nejdříve po uplynutí tří let. Členství v dozorčí radě **není finančně honorováno.**

Členem dozorčí rady může být pouze fyzická osoba, která je bezúhonná, má způsobilost k právním úkonům a není ani sama, ani osoby jí blízké, se společností v pracovněprávním nebo jiném obdobném vztahu.

První dozorčí radu jmenoval zakladatel, další členství v dozorčí radě vzniká volbou dle čl. 12. odst. 7. zakládací listiny společnosti.

Dozorčí rada zasedá nejméně dvakrát ročně.

Ředitel společnosti je jmenován správní radou společnosti. Ředitel řídí činnost společnosti s výjimkou záležitostí vyhrazených zákonem, zakládací listinou nebo statutem do působnosti správní rady či jiného orgánu společnosti. Písemnosti podepisuje ředitel jménem společnosti tak, že k jeho podpisu musí být připojen vytištěný nebo napsaný název společnosti.

Ředitel nemůže být členem správní rady ani dozorčí rady. Ředitel je však oprávněn se zúčastnit jednání správní rady s poradním hlasem.

Ředitel je ze své činnosti odpovědný správní radě.

Poradním orgánem ředitele je **odborná rada** společnosti, složená z odborných zaměstnanců společnosti. První odbornou radu společnosti jmenoval zakladatel v zakládací listině. Jinak jsou členové odborné rady voleni správní a dozorčí radou společnosti na návrh ředitele společnosti.

Zisk společnosti nesmí být použit ve prospěch zakladatele, členů orgánů společnosti ani jejich zaměstnanců.

Členové správní rady:

předseda správní rady

PhDr. Jaroslav Podliska, Ph.D.

člen správní rady
člen správní rady

**Prof. PhDr. Josef Unger, CSc.
Prof. PhDr. Zdeněk Měřínský, CSc.**

Členové dozorčí rady:

předseda dozorčí rady

PhDr. Michal Bureš

člen dozorčí rady
člen dozorčí rady

**Mgr. Pavlína Kalábková
Prof. PhDr. Jan Klápště, CSc.**

Ředitel společnosti:

David Merta (od 1. 11. 2006)

Členové odborné rady:

**Mgr. Petr Hejhal
Mgr. Petr Holub
Mgr. Petr Hrubý
Mgr. Václav Kolařík
Mgr. Peter Kováčik
David Merta
Mgr. Marek Peška
PhDr. Rudolf Procházka, CSc.
Mgr. Lenka Sedláčková
Mgr. Antonín Zůbek
Mgr. Dana Zapletalová**

1. ARCHAIA BRNO O.P.S.

1.1 Historie Archaia Brno o.p.s.

Archaia Brno o.p.s. kontinuálně navazuje na činnost brněnského pracoviště občanského sdružení Archaia se sídlem v Praze. Brněnské pracoviště vzniklo v roce 1997 oddělením od ÚAPP Brno (David Merta, Marek Peška a Rudolf Procházka). V době vzniku je tvořil kolektiv archeologů a studentů archeologie (Jindřich Beroušek a Peter Kováčik), zabývajících se mediévální a urbánní archeologií. Pracoviště se od počátku soustředilo na záchranný archeologický výzkum středověkých městských jader na Moravě (ojediněle byly realizovány výzkumy i v Čechách). Těžištěm činnosti však vždy byl především systematický záchranný výzkum na území města Brna a jeho historických předměstích. Brněnské pracoviště občanského sdružení Archaia tak navázalo na činnost jiných institucí (MuMB, ÚAPP Brno, AÚ ČSAV), které od 70. let 20. století prováděly jednotlivé výzkumy v prostoru zmíněného území.

Až do vzniku brněnského pracoviště Archaia o. s. se žádná organizace na systematický záchranný archeologický výzkum Brna nespécializovala. Většinu záchranných archeologických výzkumů v 80. a v 1. polovině 90. let prováděl Rudolf Procházka, který byl v letech 1997–1999 prvním vedoucím brněnského pracoviště občanského sdružení Archaia.

K počátku roku 2002 se brněnské pracoviště Archaia o. s. transformovalo na Archaia o.p.s., z níž se posléze organizačně vyčlenila další dvě pracoviště dle územní působnosti (jihlavské a olomoucké) a možno říci, že i dle odborného směřování.

1.2 Archaia Brno o.p.s. v roce 2008

Stejně jako v předchozích letech, tak i v roce 2008 byly hlavní náplní činnosti společnosti především záchranné archeologické výzkumy a dokumentace stavebních památek. Tato činnost byla realizována brněnským (město Brno, Jihomoravský, Olomoucký a Moravskoslezský kraj) a jihlavským pracovištěm (město Jihlava, Východočeský kraj a kraj Vysočina).

Archaia Brno o.p.s. se snažila aktivně působit v oblasti památkové péče s cílem zachovat maximum archeologických a architektonických pramenů, popř. prosadit před jejich zánikem pokud možno co nejkvalitnější výzkum a dokumentaci těchto zanikajících situací. Převážnou část odborné práce našich pracovníků tvořilo zpracování výsledků výzkumů do nálezových zpráv a jejich další zpřístupnění v odborné literatuře. V roce 2008 naše společnost zahájila celkem 88 výzkumů, zpracováno bylo 51 nálezových zpráv, které jsou připraveny k předání do archivu Archeologického ústavu AV ČR v Brně.

Pracovníci společnosti pokračovali v práci na třech vědeckých grantových projektech a aktivně se zúčastnili celkem 15 místních i zahraničních odborných konferencí, především s medievalistickou tematikou (*Archaeologia Technica, Dějiny staveb, Archeologia Historica, Seminář muzejních archeologů, Přírodovědné metody v archeologii a antropologii, Konference Argentifodina, Trnava a počiatky stredovekých miest, Ulica, plac i cmentarz w publicznej przestrzeni średniowiecznego i wczesnonowożytnego miasta Europy Środkowej, aj.*).

Pracovníci společnosti se také podíleli na publikování 31 statí v odborných sbornících a časopisech, 11 statí odevzdali do tisku.

Kromě badatelské činnosti byla rozvíjena a zefektivňována i metodika terénního výzkumu a zpracování jeho výsledků. Za tímto účelem pokračovala dlouholetá práce na vytváření standardů pro jednotlivé pracovní a dokumentační postupy a vývoj specializovaného software pro vyhodnocení výsledků terénních výzkumů včetně archivace dat.

Archaia Brno o.p.s. se podílela ve spolupráci s jinými institucemi na několika projektech v oblasti popularizace. Byly to přednášky pro nejširší veřejnost.

V loňském roce (ve spolupráci s MZLU a TMB v Brně a pod záštitou starosty městyse Křtiny) se ve Křtinách uskutečnil v pořadí již VII. ročník konference FUMA. Hlavním tématem této konference byla "*Surovinová základna středověkého města a její zpracování*". Dalšími aktivitami v oblasti pořádání konferencí a seminářů byla organizace dvou odborných pracovních seminářů (Workshopů).

V loňském roce jsme připravili do tisku v pořadí již pátý sborník z konference FUMA, naše společnost spolupodílela i na zrodu sborníku *Stříbrná Jihlava*.

Zvláštní pozornost si zaslouží vydání knihy *Brněnské berní rejstříky z přelomu 14. a 15. století* v edici Prameny dějin moravských (vydala Matice moravská).

Pracovníci naší společnosti se v roce 2008 snažili ve spolupráci s univerzitními pracovišti aktivně působit i v oblasti pedagogické.

Z ekonomického hlediska se i v roce 2008 podařilo udržet mírně přebytkový rozpočet, což umožnila diverzifikace zdrojů společnosti, daná existencí regionálních pracovišť.

1.3 Organizační struktura a personální obsazení v roce 2008

Sídlo společnosti je v Brně v ulici Česká 156/6 v Brně, jihlavské pracoviště sídlí v Jihlavě. V loňském roce se přestěhovalo ze svého sídla Na Vyhlídce do nových prostor v ulici Židovská 26. V Brně na Šujanově náměstí se nachází laboratoř. Olomoucké pracoviště má sídlo v Brně v sídle společnosti.

David Merta ředitel, archeolog, vedoucí pracoviště Brno

Sekretariát:

Anna Mojžíšová-Hoffmanová administrativní vedoucí
(od r. 2006 na rodičovské dovolené)

Jitka Šibíčková administrativní pracovníce

Pracoviště Brno:

Mgr. Petr Holub archeolog
Mgr. Václav Kolařík archeolog
Mgr. Marek Peška archeolog
Mgr. Lenka Sedláčková archeolog
Mgr. Anežka Slavíková antropolog
Mgr. Dana Zapletalová archeolog
Mgr. Antonín Zúbek archeolog

Pracoviště Jihlava:

Mgr. Petr Hrubý archeolog, vedoucí pracoviště, zástupce ředitele
Mgr. Petr Hejhal archeolog
Štěpán Černoš asistent archeologického výzkumu
Michal Daňa, Dis. asistent archeologického výzkumu
Petr Duffek asistent výzkumu

Pracoviště Olomouc:

Mgr. Peter Kováčik, PhD. archeolog, vedoucí pracoviště Olomouc

Grantový úsek:

PhDr. Rudolf Procházka, CSc. samostatný vědecký pracovník, archeolog
PhDr. Hedvika Sedláčková, CSc. samostatný vědecký pracovník, archeolog

Laboratoř:

Bc. Pavlína Pončíková vedoucí laboratoře (do 31. 12. 2008)
Lenka Kosová vedoucí laboratoře (od r. 2003 na rodičovské dovolené)
Anna Mojžíšová laborantka

Vývoj personálního obsazení společnosti ARCHAIA Brno, o.p.s. v letech 2003–2008 (stálí pracovníci, průměrné stavy)

Rok	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Archeolog / antropolog	8	9	10	14	10	15
Asistent výzkumu / ved. laboratoře	6	10	9	9	5	3
Terénní specialista	0	0	0	0	0	0
Administr. pracovník / laborantka	1	4	4	3	5	2
Celkem	15	23	23	23	20	20

Počet brigádníků	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Dohoda o pracovní činnosti	22	20	7	10	4	7
Dohoda o provedení práce	113	130	110	112	80	144

1.3.1. Brněnské pracoviště

Brněnské pracoviště na základě smluvní dohody s Archeologickým ústavem AV ČR garantuje záchranný archeologický výzkum na území Městské památkové rezervace Brno (dále jen MPR Brno), což v praxi znamená, že zde provádí většinu záchranných archeologických výzkumů. V omezené míře nadále provádí archeologické výzkumy na území jihomoravských měst a městeček (Dolní Kounice, Ivančice, Modřice, Kunštát, Oslavany, Pohořelice, Podivín, Tišnov, Velká Bíteš, Velké Meziříčí atd.), ale stále častěji i vesnic. V současnosti se také více zaměřuje na dokumentaci městských a vesnických historických staveb. V případě vesnic jde prozatím o kostely a kaple. Záchranná a dokumentační činnost v Brně je podřízena studiu urbanizačního procesu a historické topografie středověkého Brna, což je i jeden z nejdůležitějších dlouhodobých úkolů odborného týmu pracoviště. K tomu je zcela nezbytné, aby bylo záchranným výzkumem podchyceno maximum terénních a stavebních zásahů při co nejvyšší možné kvalitě dokumentace.

Díky systematicky prováděnému záchrannému výzkumu se Brno stalo z archeologického hlediska jedním z nejprozkoumanějších měst ve střední Evropě. Výsledky dlouhodobého výzkumu zásadně změnily dosavadní pohled na počátky města, jenž se dosud opíral především o výklad písemných pramenů. Archeologické prameny v Brně jsou navíc jediným dokladem osídlení města v období raného středověku i v jeho počátcích (12./13. století). Komplexní výzkum jednotlivých městských parcel přinesl jedinečné poznatky k vývoji středověké zástavby. Na základě získaných archeologických dat lze samozřejmě studovat i celou řadu dalších dílčích témat, jako např. vývoj reliéfu povrchu osídleného prostoru, vývoj hmotné kultury, vývoj osídlení aglomerace před vznikem města atd. Výsledky archeologických a stavebních výzkumů se snažíme prezentovat odborné veřejnosti na konferencích a seminářích (viz kapitola 3).

Brněnské pracoviště se snaží i o prezentaci výsledků nových i starších výzkumů široké veřejnosti. Společně s kolektivem pracovníků při Muzeu města Brna se podílíme na vytváření Internetové encyklopedie města Brna. Pořádáme také tematické přednášky pro veřejnost (např. pro Mahenovu knihovnu a Muzejní a vlastivědnou společnost v Brně).

1.3.2 Jihlavské pracoviště

Jihlavské pracoviště společnosti Archaia Brno vzniklo roku 2002.

Základní činností jsou záchranné archeologické výzkumy v areálu středověké Jihlavy a dalších měst regionu. Pro pochopení širších souvislostí kolonizace regionu a vzniku vrcholně středověké sídelní struktury je nezbytné zabývat se také archeologií vesnických sídel, hornických sídlišť i vlastních důlních areálů a důlních děl. Nedílnou součástí činnosti pracoviště se stala terénní prospekce těžebních areálů a jejich geodetická zaměření. V současnosti jihlavské pracoviště koordinuje vlastní činnost s ostatními archeologickými institucemi v regionu (Muzeum Vysočiny v Jihlavě a Muzeum Vysočiny v Havlíčkově Brodě).

Velmi důležitou složkou činnosti jihlavského pracoviště je prezentace výsledků své práce laické i odborné veřejnosti. Kromě různě pojatých výstupů v tisku, rozhlasu a televizi, provádějí odborní pracovníci přednášky pro veřejnost v rámci muzeí (Jihlava, Havlíčkův Brod), dále v rámci městských kulturních zařízení a knihoven (Pelhřimov, Humpolec) i v rámci škol (např. Gymnázium Humpolec).

1.3.4 Laboratoř

V roce 2008 laboratoř, stejně jako v minulosti, zpracovávala takřka výhradně nálezový fond ze záchranných archeologických výzkumů brněnského a jihlavského pracoviště. Během uplynulého roku byly v laboratoři zpracovány soubory z cca 15 výzkumů. Obdobně jako v minulosti, tak i v loňském roce, laboratoř přenechala konzervaci drobných nálezů z barevných kovů pracovišti v Jihlavě, které je pro tuto činnost technicky lépe vybaveno. Kromě základního ošetření a inventarizace keramiky se zde dále prováděla konzervace kůží a drobných dřevěných předmětů.

I v minulém roce pokračovala spolupráce s Vyšší odbornou školou uměleckých řemesel v Brně-Maloměřicích v restaurování keramiky i s Technickým muzeem v Brně v oblasti konzervace kovových předmětů. Nově byly kovové předměty konzervovány laboratoří archeologického pracoviště NPÚ, ú. o. p. Olomouc.

1.3.5 Knihovna a archiv

Ke konci roku 2008 knihovna dosáhla počtu 1250 titulů. K rozšíření knihovního fondu každoročně přispívá i meziknihovní výměna sborníků FUMA a dalších titulů, na jejichž vydání se Archaia Brno o.p.s. podílí, za jiné publikace.

V archivu nálezových zpráv je uložena i terénní dokumentace ze všech archeologických výzkumů brněnského pracoviště. Je zde umístěna i starší dokumentace z výzkumů, které prováděl ještě v ArÚ ČSAV a ÚAPP Brno - PhDr. Rudolf Procházka.

Archivována je též fotodokumentace, a to jak v podobě fotografií, negativů a diapozitivů, tak v elektronické formě.

Průběžně je doplňována i videodokumentace, která je pořizována na většině archeologických i stavebních výzkumů. Její převážná část je již převedena do elektronické podoby.

2. ZÁCHRANNÉ ARCHEOLOGICKÉ VÝZKUMY (ZAV) V ROCE 2008

Těžištěm výzkumné činnosti Archaia Brno o.p.s. jsou nadále záchranné archeologické výzkumy. Jejich základním smyslem je záchrana informací a nálezů, kterým hrozí nenávratné zničení v důsledku destruktivních a nevratných zásahů do archeologických lokalit, respektive terénů. Záchranný, případně i předstihový archeologický výzkum se vždy skládá z terénní části a ze zpracování jeho výsledků do nálezové zprávy. Zpracování probíhá buď souběžně s terénní částí výzkumu, nebo následuje bezprostředně po ní. V současnosti pracovníci společnosti provádí výzkumy na území Jihomoravského, Středomoravského, Zlínského a Moravsko-slezského, Jihočeského a Východočeského kraje a na území kraje Vysočina. Hlavními systematicky sledovanými regiony, však stále zůstává historické jádro Brna se svými historickými předměstími a kraj Vysočina.

Realizace záchranného archeologického výzkumu je v rámci Archaia Brno o.p.s. chápána jako komplexní mezioborová práce podrobně formulovaná na webových stránkách Archeologického ústavu v Praze.¹

Dokopaná plocha ZAV probíhajícího v rámci rekonstrukce hotelu Padowetz.

---

¹ viz http://www.arup.cas.cz/cz/pamatkovaochrana/definice_archeologickeho_vyzkumu.html

2.1 Seznam ZAV zahájených v roce 2008

Kód	Název akce	Pracoviště	vedoucí
A001/2008	Lukavec - stavba základnové stanice Vodafone CZ	Jihlava.	Hejhal
A002/2008	Měnín - stavba RD	Brno	Merta, Peška
A003/2008	Brno - Božetěchova 1	Brno	Holub
A004/2008	Třebíč - FÚ (přístavba)	Brno	Kolařík
A005/2008	Brno - Heršpice (odstavné nádraží)	Brno	Merta
A006/2008	Jihlava - Centrum dokumentárního filmu v kině Dukla	Jihlava	Hrubý
A007/2008	Brno - Kozí 5	Brno	Peška
A008/2008	Brno - Malinovského náměstí (Dům umění Brno)	Brno	Merta
A009/2008	Brno - Nové sady (administrativní centrum TITANIUM)	Brno	Merta
A010/2008	Vlčice - Dolní Ves	Olomouc	Kováčik
A011/2008	I/34 Květinov - most (ev. č. 34-40)	Jihlava	Hrubý
A012/2008	Brno - Kopečná (Magnum)	Brno	Merta
A013/2008	Přerov - Teplo 2007 (převedeno z r. 2007, původní akce A047/2007)	Olomouc	Kováčik
A014/2008	Přerov - Nerudova ul. (VAK)	Olomouc	Kováčik
A015/2008	Přerov - ul. Němce, Optiky (VAK)	Olomouc	Kováčik
A016/2008	Přerov - kabelová televize (napojení Policie)	Olomouc	Kováčik
A017/2008	Přerov - tovární ul. (Teplo Přerov, a. s.)	Olomouc	Kováčik
A018/2008	Vedení 110 kV Mírovka-Hlinsko	Jihlava	Hejhal
A019/2008	Pelhřimov - kabely NN (E.ON)	Jihlava	Hrubý
A020/2008	Brno-Bašty 2 a 4 (Padowetz - rekonstrukce objektů)	Brno	Peška
A021/2008	Brno - Blok 47b, 48b, 68b, 69 (sanace podzemí)	Brno	Zúbek
A022/2008	Velká Bíteš - Tyršova ul. (kanalizace 7725)	Brno	Holub
A023/2008	Bukovice u Jeseníka - Mlýnská ul. (ČEZ)	Olomouc	Kováčik
A024/2008	Lukavec, Žirovnice - kabely NN (E.ON)	Jihlava	Hrubý
A025/2008	Přerov - Meopta (přípojka kanalizace)	Olomouc	Kováčik
A026/2008	Kroměříž č.p. 247 (SHP)	Brno	Holub
A027/2008	Panské Nové Dvory - Kamenec (inženýrské sítě)	Olomouc	Kováčik
A028/2008	Paskov - kontejnerové překladiště	Olomouc	Kováčik
A029/2008	Tovačov - Pod Zámky (technická infrastruktura)	Olomouc	Kováčik
A030/2008	Jeseník - Krameriova ul. (ČEZ)	Olomouc	Kováčik
A031/2008	Humpolec - Na Skalce, Mánesova (E.ON - plyn)	Jihlava	Hrubý
A032/2008	Humpolec - Žižkova ul. (E.ON - plyn)	Jihlava	Hrubý
A033/2008	Humpolec - sídliště Kuchařov (E.ON - plyn)	Jihlava	Hrubý
A034/2008	Humpolec - Hálkova ul. (E.ON - plyn)	Jihlava	Hrubý
A035/2008	Humpolec - Fügnerova ul. (E.ON - plyn)	Jihlava	Hrubý
A036/2008	Brno - Veselá, Besední (parkoviště)	Brno	Zúbek
A037/2008	Přerov - ul. B. Němce, Optiky (havárie - VAK)	Olomouc	Kováčik

Kód	Název akce	Pracoviště	vedoucí
A038/2008	Bukovice E4 Dlouhá Hora	Olomouc	Kováčik
A039/2008	Brno - Spálená (přípojka ke kolektoru - MHD)	Brno .	Zapletalová
A040/2008	Supíkovice (ok. Jeseník) - základnová stanice pro Vodafone)	Olomouc	Kováčik
A041/2008	Brno - Pekařská (RWE)	Brno	Merta
A042/2008	Břeclav - zámek	Brno	Kolařík
A043/2008	Silnice I/35 - Valašské Meziříčí-Lešná (2. etapa)	Olomouc	Kováčik
A044/2008	Silnice I/35 - Valašské Meziříčí-Lešná (3. etapa)	Olomouc	Kováčik
A045/2008	GRANT - Velký Špalíček	Brno	Peška
A046/2008	Žirovnice - ul. Palackého (rekonstrukce kanalizace)	Jihlava	Hejhal
A047/2008	I/34 Úpravy pro napojení prům. zóny Kamenice nad Lipou (arch. výzkum) ŘSD	Jihlava	Hrubý
A048/2008	I/34 Šmolovy - křižovatka se silnicí III/3489 bodová závada (arch. výzkum) ŘSD	Jihlava	Hrubý
A049/2008	Vokov, Mazanec – kabely NN (E.ON)	Jihlava	Hrubý
A050/2008	Velké Meziříčí - Hornoměstská	Brno	Holub
A051/2008	Jihlava - Znojenská ul. (autosalon Toyota)	Jihlava	Hrubý
A052/2008	Brno-Královo Pole (bednárna - rekonstrukce) – ulice Božetěchova 2	Brno	Holub
A053/2008	Brno - Husova ul. (rekonstrukce)	Brno	Holub
A054/2008	Veselí nad Moravou - zámek	Brno	Merta
A055/2008	Moravské Budějovice - Hoře 1572	Jihlava	Hrubý
A056/2008	Pacov - Žižkova ul. (stavba Bluetech)	Jihlava	Hrubý
A057/2008	Boskovice - Masarykovo náměstí	Brno	Kolařík
A058/2008	Velká Bíteš - křižovatka III/3791 (subdodávka pro MVJ)	Jihlava	Hrubý
A059/2008	Kunštát - kostel sv. Stanislava	Brno	Merta
A060/2008	Žďár nad Sázavou - U Pily (rek. NTL) JMP Net	Jihlava	Hejhal
A061/2008	Nový rychnov - plynofikace obce (JMP Net)	Jihlava	Hejhal
A062/2008	Brno - Pávilon P (BVV)	Brno	Peška
A063/2008	Brno - Mojžírovo náměstí 15	Brno	Kolařík
A064/2008	E.ON - arch. dohled (Martinice, Vokov a další obce)	Jihlava	Hrubý
A065/2008	Brno - Maříkova (rozšíření areálu DERA)	Brno	Merta
A066/2008	Brno - Pekařská (Nemocnice u sv. Anny) ICRC	Brno	Zúbek
A067/2008	I/34 - Roušňany-Pohled	Jihlava	Hrubý
A068/2008	Jihlava - Park Malý Heulos (revitalizace části parku)	Jihlava	Hrubý
A069/2008	E.ON - arch. dohled (Pelhřimov, Pacov a další obce)	Jihlava	Hrubý
A070/2008	Brno-Blok 20 (sanace podzemí)	Brno	Peška
A071/2008	Humpolec - dešťová kanalizace (Církev čs. husitská)	Jihlava	Hrubý
A072/2008	Jemnice - náměstí Svobody (výsadba stromů)	Brno	Merta
A073/2008	Brno - Kapucínské náměstí (schody)	Brno	Merta
A074/2008	Jemnice - kostel sv. Váta (podzemí)	Brno	Merta

Kód	Název akce	Pracoviště	vedoucí
A075/2008	Brno - JAMU	Brno	Holub
A076/2008	Pošná - odvlhčení kostela sv. Bartoloměje	Jihlava	Hejhal
A077/2008	Slup - Rybárna (SHP)	Brno	Merta
A078/2008	Brno - Jánská 2 (SHP)	Brno	Merta
A079/2008	Brno - Veselá-Dominikánské náměstí (kolektor)	Brno	Peška
A080/2008	Brno - Moravské náměstí-Joštova (kolektor)	Brno	Kolařík
A081/2008	Brno - Křídlovická-Nové sady (kontejnery)	Brno	Holub
A082/2008	Modřice - Havlíčkova ulice (sml. s NPÚ)	Brno	Dejmal
A083/2008	Pelhřimov - Rohozná (polní opevnění "švédské šance")	Jihlava	Hejhal
A084/2008	EON - arch. dohled (Březina, Bohdalín)	Jihlava	Hrubý
A085/2008	Kestřany - Horní tvrz	Brno	Merta
A086/2008	Kestřany - Dolní tvrz	Brno	Merta
A087/2008	Brno - Božetěchova 2 (cela A)	Brno	Holub
A088/2008	Brno - Hybešova 30	Brno	Holub

Poznámka:

Výzkumy, které jsou v položce „Pracoviště“ označené Olomouc, jsou akce, jejichž smlouvy o dílo objednatelé uzavřeli se společností Archaia Brno o.p.s. Realizaci těchto akcí je pověřen Mgr. Peter Kováčik, který je v naší společnosti zaměstnán na snížený pracovní úvazek.

2.2 Seznam nálezových zpráv dokončených v roce 2008

NZ č.	Název akce	Kód	Pracoviště
01/08	Pohofelice – stavba skladové haly (fa Outulný)	A069/2007	Brno
02/08	Brno – Trtílkova 12 (hroby)	A099/2005	Brno
03/08	Hodonice – kostel	A126/2006	Brno
04/08	Modřice – kostel	A061/2007	Brno
05/08	Jedovnice – kostel	A124/2008	Brno
06/08	Přerov – stavba prodejny a skladu firmy Tšpon	A017/2006	Olomouc
07/08	Přerov – Havlíčkova (vodovod) VAK	A075/2007	Olomouc
08/08	Přerov – Havlíčkova (rekonstrukce kanalizace) VAK	A076/2007	Olomouc
09/08	Olomouc most u plynárny (AC Olomouc)	A009/2006	Olomouc
12/08	Velká Bíteš – kanalizace	A114/2007	Brno
14/08	Rančířov I. – kamenolom	A117/2007	Jihlava
17/08	Přerov – kabelová televize (napojení Policie)	A016/2008	Olomouc
18/08	Hrušovany (RD)	A096/2007	Brno
19/08	Brno – Spálená (přípojka ke kolektoru – MHD)	A039/2008	Brno
20/08	Přerov – Nerudova (VAK)	A014/2008	Olomouc
21/08	Přerov – ul. B. Němce, Optiky (havárie – VAK)	A037/2008	Olomouc
22/08	Olomouc – obtokový kanál (VELKÝ) subd. pro AC Olomouc	A003/2006	Olomouc
23/08	Bukovice u Jeseníka – Mlýnská ul. (ČEZ)	A023/2008	Olomouc
24/08	Bukovice – Dlouhá Hora, E4	A035/2007	Olomouc
25/08	Vičice – Dolní Ves	A010/2008	Olomouc
26/08	Jeseník – Krameriova ul. (ČEZ)	A030/2008	Olomouc
27/08	Tovačov – Pod Zámky (tech. infrastruktura)	A029/2008	Olomouc
28/08	Supíkovice– základnová stanice pro Vodafone	A040/2008	Olomouc
29/08	Břeclav – zámek	A042/2008	Brno
30/08	Velké Meziříčí – Hornoměstská ulice	A050/2008	Brno
31/08	Brno – Božetěchova (VUT – obj. SO324, 3. etapa)	A006/2006	Brno
32/08	Brno – Kozí (rekonstrukce ulice)	A002/2007	Brno
33/08	Brno - Kompletní regenerace historického jádra (ostatní komunikace-ul. Koblišná a Poštovská)	A025/2007	Brno
34/08	Brno – Josefská (stavba víceúčelové haly)	A111/2007	Brno
35/08	Brno – Orlí, Divadelní, Benešova (MAGNUM)	A099/2007	Brno
36/08	Brno – Kopečná (Magnum)	A012/2008	Brno
37/08	Humpolec – Žižkova ul. (E.ON – plyn)	A032/2008	Jihlava
38/08	Humpolec – Hálkova ul. (E.ON – plyn)	A034/2008	Jihlava
39/08	Brno – Kozí 5	A007/2008	Brno
40/08	Kunštát – kostel sv. Stanislava	A059/2008	Jihlava
41/08	Jemnice – kostel sv. Víta (podzemí)	A074/2008	Brno

NZ č.	Název akce	Kód	Pracoviště
42/08	Kestřany – Horní tvrz	A067/2007	Brno
43/08	Dolní Kounice - kanalizace	A048/2007	Brno
44/08	Brno – Pavilon P (BVV)	A062/2008	Brno
45/08	Nový Rychnov – plynofikace obce (JMP Net)	A061/2008	Jihlava
46/08	Jemnice – náměstí Svobody (výsadba stromů)	A072/2008	Brno
47/08	Žirovnice – ul. Palackého (rekonstrukce kanalizace)	A046/2008	Jihlava
48/08	Přerov – Meopta (přípojka kanalizace)	A025/2008	Olomouc
49/08	Panské Nové Dvory – Kamenec (inž. sítě)	A027/2008	Olomouc
50/08	Brno – Malinovského náměstí (Dům umění Brno)	A008/2008	Brno
51/08	Kestřany – Dolní tvrz	A118/2007	Brno

Poznámka:

Nálezové zprávy, které jsou v položce „Pracoviště“ označené Olomouc, jsou z akcí, jejichž smlouvy o dílo objednatelé uzavřeli se společností Archaia Brno o.p.s. Zpracováním těchto nálezových zpráv je pověřen Mgr. Peter Kováčik, který je v naší společnosti zaměstnán na snížený pracovní úvazek.

2.3. Stručné zprávy o vybraných záchranných archeologických výzkumech

2.3.1 vybrané ZAV brněnského pracoviště

A003/2008 Brno- Královo Pole, Božetěchova 1, zámeček

Vedoucí výzkumu: Petr Holub

V rámci rekonstrukce tzv. zámečku na ulici Božetěchova byl dokumentován výkop odvlhčení zdív kolem celého objektu. Zjištěny byly pozůstatky dřevohliněné vesnické zástavby Králova Pole. Uvnitř objektu byly doplněny poznatky o stavebním vývoji objektu a jeho datace byla dendrochronologicky upřesněna.

A004/2008 Třebíč, Žerotínovo náměstí 17, parc. č. 32/2-3

Vedoucí výzkumu: Václav Kolařík

V souvislosti s přístavbou Finančního úřadu v Třebíči byly západně od domu Žerotínovo náměstí 17 a jižně od ulice Pod Zámkem (parc. č. 32/2-3) dokumentovány profily základových pasů novostavby. Dokumentované profily odhalily pod asi 0,3 m mocnou recentní navážkou jen tzv. zahradní horizont vzniklý zřejmě v období novověku zkulturněním podložních náplav, které se nacházely v hloubce asi 0,7 m pod povrchem terénu. Za zmínku stojí blíže nedatovaná kruhová jámka(?) o průměru asi 2,7 m vyzděná z kamene (syenit), která se nacházela v bezprostřední blízkosti levého břehu řeky Jihlavy. Do výšky 0,6 m pod úrovní terénu byla zaplněna vodou. Její přesnou funkci se nepodařilo výzkumem zjistit.

Kolařík, V. – Zúbek, A. 2008: Třebíč, Žerotínovo nám. 17, přístavba Finančního úřadu. Terénní dokumentace k akci A004/2008 uložená v archivu Archaia Brno o. p. s.

A007/2008 Brno, Kozí, parc. č. 56/1-2

Vedoucí výzkumu: Václav Kolařík

V souvislosti se zakládáním nového polyfunkčního objektu v místě bývalého domu Kozí 5 byl na dotčeném místě v období květen až červenec 2009 proveden záchranný archeologický výzkum.

Výzkumu v jarních měsících roku 2008 předcházela demolice recentních suterénních prostor bývalého domu Kozí č. o. 5, vzniklého na přelomu 19. a 20. století.

V celém půdorysu novostavby suterény zničily původní historický terén do hloubky cca 3,20 až 3,70 m od současného povrchu. Na ploše výzkumu se tady zachovaly pouze spodní části značně zahloubených objektů, které se dochovaly pod podlahou sklepa.

Výzkum doložil osídlení parcely od 1. poloviny 13. století do současnosti. Ve většině případů se jednalo o pozůstatky spodních částí zděných i nezděných odpadních jímek (ty se až na jednu nepatrnou výjimku koncentrovaly v jižní

polovině parcely), dále pak o sklípek a loch. Na přelomu 19. a 20. století většina archeologických situací zanikla výstavbou nového domu orientovaného již do ulice Kozí a v celém půdoryse podsklepeného. Jeho zkázou se pak stal spojenecký nálet z 20. listopadu 1944. Dům byl po zásahu bombou z bezpečnostních důvodů stržen a na jeho místě se až do roku 2008 nacházela nezastavěná proluka.

Kolařík, V. – Sedláčková, L. 2008: Brno, Kozí 5. Polyfunkční dům. Rkp. nálezové zprávy, č.j. 39/08. Uloženo: Archiv nálezových zpráv, Archaia Brno o.p.s.

A008/2008 Brno, Dům umění

Vedoucí výzkumu: Petr Holub

V interiéru Domu umění byly realizovány mělké výkopy v rámci budování inženýrských sítí. Geologického podloží nebylo předmětnými výkopy dosaženo. Narušeny byly pouze úrovně pozdně středověkých či novověkých navážek.

Nejstarší úroveň lze na základě nálezů keramického materiálu datovat do 15.–16. století.

V exteriéru budovy byly sledovány a dokumentovány především řezy vzniklé výkopem inženýrských sítí. V hloubce cca 3,7 metru byl snad zachycen povrch holocenního půdního horizontu na nějž navazoval zkulturněný horizont, či kulturní vrstva.

Při plošném snižování terénu západně od stávající budovy Domu umění byl narušen betonový skelet chodby krytu pocházejícího z období druhé světové války. Kryt byl vybudován z litého betonu a v horní části vejčitého profilu byl již dříve narušen a zhroutil. Zachycena byla část ve tvaru písmene L o rozměrech 16,0 x 4,0 metry s delší osou orientovanou ve směru sever-jih.

Drtivou většinu archeologických terénů zkoumaných v rámci ZAV představoval domácí odpad vyvážený v pozdním středověku a následně novověku na předpolí města a na něm pak uložené planýrky pocházející z rušeného bastionového opevnění v polovině 19. století. Betonový protiletický kryt pak představuje jakousi kuriozitu.

A009/2008 Brno, Nové sady 19 - 25, parc. č. 1341, 1342, 1343

Vedoucí výzkumu: Antonín Zůbek

V souvislosti se stavbou „Administrativní centrum Titanium ul. Nové sady“, Brno-město proběhl od 30.4. do 19.6. 2008 na ploše parcel 1341, 1342 a 1343 záchranný archeologický výzkum.

Dokumentované středověké a novověké situace souvisejí s někdejší předměstím Novosady. Nejstarší spadají do 14. a 15. století. Dokumentovány byly také mladší aktivity, pozůstatky kontinuálního vývoje

předměstí přes 16., 17., 18. a 19. století až do století dvacátého. Zachyceny byly především aktivity patřící k bezprostřednímu či vzdálenějšímu zázemí domů - odpadní jímky a jámy, jámy na hašení vápna, studny/ cisterny atd.

A012/2008 Brno, Kopečná (Magnum)

Vedoucí výzkumu: Petr Holub

Archeologický výzkum v prostoru parcely č. 1121 v k.ú. Staré Brno potvrdil bohaté středověké osídlení oblasti tzv. Provaznického vršku zjištěné již dříve archeologickými výzkumy v sousedství stavby. Zajímavým jevem se ukazuje výskyt středověkých příkopů v této oblasti. Blízkost a velkou příbuznost městského prostředí vyjadřují četné nálezy jímek, ze kterých byl díky vhodnému geologickému podloží získán i soubor dendrochronologicky datovatelných dřevěných prvků. Až na možný vstup do raženého sklípku či lochu nebyly zachyceny žádné pozůstatky staveb.

Z hlediska nejstaršího osídlení je důležitý soubor keramiky získaný v rámci s.j. 109, datovaný na přelom 12. a 13. století.

A021/2008 Brno, Česká, Joštova, parc. č. 776, 789

Vedoucí výzkumu: Václav Kolařík

V souvislosti s projektem „Sanace brněnského podzemí“ v uličních blocích 47b, 48b, 68b a 69 se v dubnu až červenci 2008 uskutečnil záchranný archeologický výzkum. Základním úkolem terénní části výzkumu byla dokumentace, případně odborná preparace archeologických situací, narušených těžbou patnácti průzkumných sond. Podařilo se prozkoumat relikty středověkého a novověkého osídlení severního předměstí Brna (před Veselou bránou) a součásti barokní bastionové fortifikace města z 2. poloviny 17. století.

Kolařík, V. – Merta, D. – Zůbek, A. 2008: Brno – Česká, Joštova – blok 47b, 48b, 68b, 69. Terénní dokumentace z akce A21/08. Uloženo: Archiv terénní dokumentace, Archaia Brno o.p.s.

A022/2008; Velká Bíteš, Tyršova ul.

Vedoucí výzkumu: Petr Holub

Archeologický výzkum v prostoru Tyršovy ulice osvětlil situace geologického podloží v tomto prostoru. Zajímavá byla především zjištění při terénním zlomu v západní části ulice, kde byly v řezu P1 dokumentovány úrovně geologického podloží promísené s jílovitými uloženinami obsahujícími značnou příměs grafitu. Vzhledem k mělkému výskytu pod současným povrchem je možné uvažovat o povrchových výchozech této suroviny. Není vyloučeno že v minulosti byla těžena (grafit se přidával od 13. století do keramického těsta). Odebrané vzorky grafitu byly předány Mgr. Martinu Hložkovi do Technického muzea v Brně.

Na plánu Velké Bíteše od F. F. Nicolaie z 1. poloviny 18. století jsou v oblasti dnešní ulice Tyršovy patrné pouze zemědělsky využívané plochy. Stejně tak je tomu i na plánech 1. (1764-1768), 2. (1836-1852) i 3. (1876-1878) vojenského mapování a stabilního katastru (1825). V úrovni ulice Tyršovy je patrná vedlejší (polní) cesta, jenž je pravděpodobně osou dnešní ulice. Cesta sloužila k přístupu do týla parcel situovaných při dnešní ulici Lánice a nebyla při ní koncentrována žádná zástavba.

Na řezu P2 byla naléhající na navětralé geologické podloží (s.j. 100) dokumentována vrstva s.j. 101. Jedná se o kulturně ovlivněný půdní horizont. Kromě zlomků uhlíků a mazanic byl z této úrovně získán i jeden zlomek keramiky, jenž můžeme datovat do 15.-16. století. Sledovaná vrstva dokládá dřívější využití území pro zemědělské účely. Mimo dokumentovaný úsek řezu P2 byla sledována i na dalších řezech vzniklých hloubením kanalizace a vodovodu.

A036/2008 Brno, Besední ulice, parc. č. 593/2

Vedoucí výzkumu: Antonín Zůbek

V souvislosti s rekonstrukcí parkoviště v Besední ulici byl v dubnu 2008 podél ulice vyhlouben liniový výkop pro uložení elektrického vedení. V něm byly následně začištěny a dokumentovány přítomné archeologické situace. Ve většině se jednalo o relikty někdejší středověké a novověké zděné zástavby.

A39/08 Brno, Spálená ulice, parc. č. 1059

Vedoucí výzkumu: Dana Zapletalová

Výzkum byl vyvolán stavbou měniřny Dopravního podniku města Brna v komunikaci na Spálené ulici a proběhl na přelomu května a června r. 2008. Jednalo se o prostorově omezený zásah, v němž už byl navíc archeologický terén v nedávné minulosti takřka zničen. V jižní stěně (a v malé míře i v západní stěně) byl pod různými recentními navážkami překrývajícími zapískovaný výkop nad klenbou kolektoru(?) zachycen zbytek středověkého kulturního souvrství. Zjednodušeně řečeno se skládal ze světlejší svrchní a tmavé spodní části. Světlejší část vykazovala silnou příměs rozkládající se organické hmoty a popela a byla oproti tmavšímu souvrství méně konzistentní. Skládala se ze svrchní vrstvy o mocnosti cca 0,25-0,3 m, jež obsahovala nálezy 13.–14. století. Pod touto vrstvou byla rozlišena další úroveň, jež byla v západní části řezu oddělena spíše mechanicky, ve východní se ale jevila oproti svrchní vrstvě jako výrazně světlejší. Tuto vrstvu oddělovala od tmavého souvrství zřetelná styková úroveň, jež se místy vyznačovala zřetelnou příměsí žluté hlíny a popela. Nálezy z těchto vrstev odpovídají směsi malých úlomků různě staré vrcholně středověké keramiky (slídnatá keramika, okraje džbánu, výduť zdobená radélkem) s různě starou a nepříliš typickou raně středověkou keramikou. Dobu jejich ukládání lze rámcově stanovit na 13.–14. století a mají odpadní charakter. Tmavší část souvrství, vizuálně odpovídající zkulturněné půdě, začínala mírně zvodnělou vrstvou a rozdíl mezi vrstvami byly jen nepatrné, někdy byly jednotlivé horizonty od sebe odděleny díky náznaku stykové plochy (kamínky), někdy spíše jen mechanicky. Výjimku představoval pouze výrazně uhlíkatější a měkčí zásep mělkého výkopu či deprese. Složení nálezů ukázalo, že se jedná převážně až o raně středověké aktivity. Přitom většina materiálu není typická, takže jen s velkou mírou nejistoty můžeme nejspodnější dvě vrstvy prohlásit za starší než mladohradištní, a to jen proto, že z těchto vrstev nebyla vyzvednuta tuhá keramika. Početnější soubor byl získán z nejsvrchnější vrstvy souvrství, v němž byl i zlomek tuhé zásobnice a výduť s radélkem; vyzvednuta byla i drobná kovová tyčinka, jejíž funkce snad vyjde najevo po konzervaci. Svrchní část souvrství se tedy utvářela až v 1. polovině 13. století a nebo v této době povrch souvrství fungoval jako pochůzná úroveň a ukládaly se na něm otevřené povrchové odpadní areály.

A042/2008 Břeclav, Zámecké nám. č. o. 2 (č. p. 1), parc. č. 421/3, 481/1

Vedoucí výzkumu: Václav Kolařík

V souvislosti s přípravou rekonstrukce břeclavského zámku pro potřeby Městského úřadu v Břeclavi byla v květnu 2008 provedena zjišťovací sondáž, která měla upřesnit strategii následného záchranného archeologického výzkumu. Za tímto účelem byly strojně vyhloubeny dvě sondy (S 01, 02), jejichž profily byly následně zdokumentovány a ovzorkovány archeologem. Ani v jedné ze dvou sond nebylo dosaženo geologického podloží, které je v místech zámku tvořeno fluvialními písčitohlinitými sedimenty povodňových hlín. Stejně tak sondy nenarazily na původní pravěké ani raně a vrcholně středověké terény a objekty, které se tedy pravděpodobně nachází ve větších hloubkách, jak ostatně ukázaly i starší archeologické výzkumy. Charakter zjišťovacího výzkumu nás neopravňuje předkládat jednoznačné závěry, nicméně dokumentované situace naznačují, že minimálně jižní křídlo zámku bylo pravděpodobně zakládáno do mocných pozdně středověkých a raně novověkých navážek (S 01), popř. lokálně stavěno z poněkud nižší úrovně terénu, který byl v zápětí navýšen přibližně na dnešní niveletu (S 02).

Dejmal, M. – Kolařík, V. – Sedláčková, L. 2008: Břeclav, zámek – sondy. Rkp. nálezové zprávy, č.j. 29/2008. Uloženo: Archiv nálezových zpráv, Archaia Brno, o. p. s.

A050/2008; Velké Meziříčí, Hornoměstská

Vedoucí výzkumu: Petr Holub

Archeologický výzkum byl prováděn formou dohledu nad výkopovými pracemi. Veškeré výkopové práce v úseku „u tvrze“ byly prováděny v až 2 metry mocné vrstvě navážek pod kterou bylo místy zachyceno granitové skalní podloží. V křižovatce ulic Hornoměstská-Třebíčská byly na bázi výkopu zachyceny říční sedimenty nivy říčky Balinky. Ve svahu ke křižovatce byly pozorovány svahové sedimenty uložené na úpatí zámeckého kopce. Archeologické situace nebyly výkopovými pracemi v tomto úseku narušeny. Taktéž úsek „u Astridu“ nenarušil žádné archeologické situace a jeho trasa probíhala v navážkách.

A052/2008 Brno – Královo Pole, Božetěchova, bednárna

Vedoucí výzkumu: Petr Holub

V rámci rekonstrukce objektu Bednárný, který je řazen mezi pozůstatky markraběcího sídla v Králově Poli byly upřesněny některé poznatky získané při zpracování SHP objektu. Na vnější straně dochovaných gotických zdív byla dokumentována kvádrovaná omítka ze 14. století. Dále bylo prokázáno druhotné vložení klenby do původně plochostropého objektu. Výzkum je ve fázi zpracování.

A053/2008 Brno, Husova ul.

Vedoucí výzkumu: Petr Holub

Archeologický výzkum vyvolaný rekonstrukcí ulice se dotkl především přesunutého opevnění Brněnské brány. V rámci ulice Husova byly zkoumány relikty středověkého předměstského osídlení a novověké cihlářské pece. V rámci ulice Pekařská byly odkryty pozůstatky dřevohliněné architektury. Terénní část výzkumu bude probíhat i v roce 2009.

A059/2008 Kunštát, Náměstí Krále Jiřího, kostel sv. Stanislava, parc. č. 1

Vedoucí výzkumu: Václav Kolařík

V souvislosti s výměnou dlažby a rekonstrukcí podpodlažního vytápění byl v kostele sv. Stanislava v Kunštátě v červenci roku 2008 proveden záchranný archeologický výzkum, který doložil předpokládanou, ale dosud blíže neznámou podobu vrcholně středověké fáze kunštátského kostela sv. Stanislava a jeho pozdější přestavby.

Kolařík, V. 2008: Kunštát, kostel sv. Stanislava. Výměna dlažby a otopného systému. Rkp. nálezové zprávy, č.j. 40/2008. Uloženo: Archiv nálezových zpráv, Archaia Brno, o. p. s.

A066/2008 Brno, Pekařská ulice 53, parc. č. 1752/1

Vedoucí výzkumu: Antonín Zůbek

V říjnu 2008 započal záchranný archeologický výzkum v prostoru Fakultní nemocnice u sv. Anny. Byl vyvolán výstavbou Mezinárodního centra klinického výzkumu (International Clinical Research Center - ICRC). Plocha výzkumu se nacházela ve východní části nemocničního areálu v bezprostředním sousedství ohradní zdi Anenské ulice. Dosavadní výsledky potvrzují předpoklad, že daný prostor nebyl ve středověku a novověku zastavěn. Podle písemných pramenů se zde měla nacházet zahrada, náležející ke klášteru dominikánek u sv. Anny, který založila Eliška Přemyslovna v roce 1312. V jižním prostoru protékal mlýnský náhon, někdejší rameno řeky Svratky. Šlo o poměrně vlhký terén; pod Františkovem (Petrov) nazývaný Žabí louže či Loužová louka. Jisté aktivity se však v daném prostoru odehrávaly. Dokumentováno bylo několik jam, většinou neznámé funkce (nejstarší ze 14.–15. století). Odkryty byly relikty dvou otopných zařízení z 19. století.

A072/2008 Jemnice, Náměstí Svobody, parc. č. 2 (akce)

Vedoucí výzkumu: Lenka Sedláčková

V souvislosti se zemními pracemi při výsadbě stromů na náměstí Svobody v Jemnici se 5. 11. 2008 uskutečnil archeologický dohled nad těžbou 24 výkopů. Základním úkolem archeologického dohledu bylo zjištění možných antropogenních

činností a případné zdokumentování a odborné vypreparování archeologických situací narušených těžbou.

Ve všech dokumentovaných sondách (S1-S24) byly zjištěny recentní úrovně komunikací o mocnosti 50–74 cm. Pod tímto souvrstvím byly téměř ve všech sondách dokumentovány komunikační štětové vrstvy, které můžeme na základě získaného keramického materiálu datovat jen obecně do období středověku až novověku a potvrzují tak využití daného prostoru jako převážně volného prostranství s komunikační funkcí již od středověku. V sondách S1, S2, S3, S4, S10 a S23 byly dokumentovány výkopy jam blíže neurčené funkce. Asi nejzajímavějším objektem je s.j. 503, jehož výplň tvořila i přepálená destrukční vrstva (s.j. 112), snad z nějaké, nám blíže neznámé, dřevohliněné konstrukce, jejíž zánik nám datují nemnohé nálezy keramiky do období pozdního středověku až raného novověku.

Přestože první písemná zmínka o Jemnici jako městu pochází z roku 1227 nepodařilo se doposud žádným archeologickým výzkumem zachytit osídlení starší 15. století, což potvrdil i dohled nad stavebními pracemi při hloubení výkopů pro novou výsadbu stromů na náměstí Svobody v Jemnici.

A075/2008 Brno, Orlí 19/21 Jamu

Vedoucí výzkumu: Petr Holub

ZAV městské parcely poblíž Měnínské brány. Bylo prokázáno osídlení od závěru 12. století. Z první poloviny 13. století pochází také zkoumané relikty dřevohliněných staveb. Další výrazný horizont osídlení na parcele náleží až druhé polovině 14. století. Od té doby je sledované osídlení kontinuální. Dokumentovány byly také pozůstatky zděné architektury (jak nalezené archeologicky, tak doposud stojící). První etapa výzkumu je ve fázi zpracování, druhá etapa proběhne v součinnosti se stavebními pracemi.

A082/2008 Brno, Křídlovická – kontejnery

Vedoucí výzkumu: Petr Holub

Ve výkopu pro podzemní kontejnery na tříděný odpad v oblasti křižovatky ulic Křídlovická a Nové Sady byl dokumentován pozůstatek novověké konstrukce tvořící snad původně součást zástavby předměstí. Základové zdivo konstrukce bylo zapuštěno do kulturní vrstvy datované do 15. století, naléhající na nivní uložení řeky Svratky.

A087/2008 Brno, Božetěchova 2, Cela A

Vedoucí výzkumu: Petr Holub

V průběhu listopadu a prosince 2008 proběhla rekonstrukce poslední v novodobé historii kláštera neprozkoumané cely A. Byly ověřeny a doplněny informace získané J. Bukovským a D. Cejnkovou v 70. letech 20. století, především co se týče stavebního vývoje cely.

V rámci realizovaných výkopů byla odkryta základová zdiva Bukovského cely A1 a dalších dosud neznámých konstrukcí. Nalezené konstrukce lze datovat do období vzniku kartuziánského kláštera, tj. k roku 1375. Archeologickým výzkumem byla zdokumentována patrná stavební úroveň zaniklého objektu a znivelován povrch původního terénu (půdního typu) v tomto prostoru.

A088/2008 Brno, Hybešova 30

Vedoucí výzkumu: Petr Holub

Záchranný archeologický výzkum v nároží ulic Hybešova a Vodní byl vyvolán záměrem výstavby polyfunkčního domu. Na podzim roku 2008 bylo v rámci stavebních příprav a demolice stávajícího objektu zdokumentováno několik dílčích řezů, které dokládají nárůst terénu na lokalitě v průběhu 17.–18. století. Doklady staršího osídlení nebyly nalezeny.

A054/2008 Veselí nad Moravou, Zámecká ulice č.p. 14.

Vedoucí výzkumu: Miroslav Dejmal, David Merta

V červenci až říjnu roku 2008 proběhla na nádvoří a ve sklepních prostorách zámku ve Veselí nad Moravou první etapa záchranného archeologického výzkumu. Výzkum vyvolaný opravou a přestavbou zámku na hotel měl charakter plošného odkryvu.

Původní hrad (prvá zmínka 1261), postavený k ochraně zdejšího brodu, se nejspíše nacházel na ostrovu v řece Moravě. Dnes tento prostor zaujímá čtyřkřídlý barokní zámek. Odkryv ukázal, že v severní části nádvoří se nachází pozůstatky hradního jádra, a to obvodová hradba s parkánem (ten byl vymezen parkánovou hradbou až po roce 1300). Parkánová zeď byla dodatečně opatřena opěráky. Na destrukci parkánu, který se sesul do příkopu, byly založeny renesanční trakt ukončený na východní straně schodišťovou věží. Komplex těchto staveb pak tvořil severní křídlo zámku, které je patrné na plánu z roku 1748. Severní křídlo bylo sneseno při poslední přestavbě zámku.

Střední část nádvoří zaujímá příkop s vyzděnou kontreskarpou (eskarpu tvoří parkánová zeď) oddělující hradní jádro od předhradí. Příkop zřejmě využil rameno Moravy, jeho stáří zatím nelze jednoznačně určit. Vyzdění kontreskarpy představuje druhou stavební fázi. Jeho zavezení je předběžně datováno do 2. poloviny 16. století. V 17. století byla do zásypu příkopu zapuštěná vápenná jáma (souvisí s některou z přestaveb zámku) následně zasypaná zajímavou kolekcí raně novověkých nálezů. Jižní část plochy nádvoří tvoří pozůstatek předhradí. Zatím zde byly odkryty pozůstatky čtyř dřevěných staveb (z toho tři srubové) o rozměrech 4,5 x 4,1 m; 3,6 x 3,5 m; 5,1 x 3,5 a 5,8 x 5,2. Dva ze srubů jsou v superpozici. V jednom srubu se nacházela potravinářská pec o rozměrech 3,1 x 2,5 m. Kromě samotných

Komise na výzkumu v zámku ve Veselí nad Moravou.

nachází značné množství reliktů košatinových plotů, kůlů a systémů kůlových řad. Antropogenní souvrství zde dosahuje mocnosti až 2 metrů. Jeho stáří, podobně jako uvedená zástavba, náleží období od 2. poloviny 13. až do 1. poloviny 14. století. Dataci potvrzují i dendrochronologická data (zatím nejstarší včetně podkorních letokruhů je 1247). Výzkum částečně probíhal i v interiéru zámku. Pod severovýchodním nárožím byly dokumentovány navazující části hradby hradního jádra. Ve východním křídle pak byla v dnešním průjezdu identifikována branská věž datovaná pravděpodobně do závěru 14. století.

Dosavadní poznatky nám ukazují na dispoziční řešení hradu. Původní hradní jádro zaujímal prostor severní části nádvoří a přiléhajícího severního křídla a dále pokračovalo mimo obrys dnešního zámku. Předhradí oddělené příkopem leželo jižně, pod jižní částí nádvoří a jižním křídlem zámku. Hradní jádro známe až ve zděné fázi, předhradí v nejstarší dřevěné i v mladší podobě zděné. Příhodné přírodní podmínky (vlhko, zamezení přístupu vzduchu) vedly k dochování takřka všech organických materiálů. Výzkum nejen poodhaluje vzhled vlastního vrcholně středověkého Veselského hradu, umožňuje také nahlédnout do podoby u nás málo zkoumaných předhradí. Zásadní poznatek pak představují pozůstatky jeho dřevěné zástavby. Výzkum doprovází celá škála přírodovědných metod realizovaných za spolupráce s environmentální laboratoří KAR ZUČ a dendrochronologickou laboratoří MZLU. Obsáhleji o výzkumu na zámku ve Veselí nad Moravou bude informováno po ukončení druhé etapy, plánované na jaro až léto 2009.

2.3.2. SHP brněnského pracoviště

A026/2008 Kroměříž, Moravcova č.p. 247

Vedoucí výzkumu: David Merta

Zkoumaný dům se nachází na území bývalého židovského ghetta v Kroměříži. Částečně podsklepený patrový dům v jižní (resp. jihovýchodní) frontě ulice Moravcova zaujímá pravděpodobně prostor dvou středověkých parcel. V čele parcely zaujímá dnes dům šířku 21,3 m, v místech dvorního křídla délku 25,5 m, bez dvorního křídla pak 14,8 m. Dispozičně se jedná o čtyřtraktový dům, kde jeden trakt je využit jako průjezd. V jihovýchodní části je připojeno dvorní křídlo. Za domem je dvorek s přízemní hospodářskou zástavbou.

Jako nejstarší se v dispozici domu jeví prostor sklepa při ulici a reliktů konstrukcí z kamenného či smíšeného zdiva v severozápadní stěně přízemí. Lze uvažovat o renesančním či gotickém stáří těchto konstrukcí. Do stejné stavební fáze můžeme zařadit i kamenné základové zdivo s vynášecím pasem v suterénu. Zástavba parcely se v této fázi skládala ze dvou domů se samostatnými průjezdy.

Dům prošel zásadní přestavbou v 18. století a po požáru v roce 1793. Z tohoto období pochází většina nosných konstrukcí. Tyto dvě stavební fáze nelze od sebe spolehlivě odlišit.

Po druhé světové válce prošel dům přestavbou v roce 1947 a v 80. letech 20. století. Z tohoto období pochází také stropy tří místností 1. patra a atika na průčelí severozápadního dvouraktu domu. Byly zde také vestavěny stávající sociální zařízení.

2.3.3. Vybrané ZAV jihlavského pracoviště

A 112/2007 Moravské Budějovice, obchvat obce

Vedoucí výzkumu: Petr Hrubý

Výzkum prováděný v měsících květen–září 2008 byl vyvolán plánovanou stavbou silničního obchvatu obce Moravské Budějovice. Navázal na zjišťovací archeologický výzkum, realizovaný roku 2007.

Antropogenní aktivity v ploše stavby byly zachyceny na několika místech. V úseku napojení obchvatu na stávající průběh silnice I/38 na katastru Lažínky, byla zachycena část sídliště, které lze datovat na závěr starší doby železné (HD2/HD3). Zkoumaná část sídlištního areálu se nachází na mírném táhlém svahu se sklonem k jihu, přičemž v severní a výše položené části lze pozorovat povrchové výchozy krystalických hornin. Drtivá většina zkoumaných struktur jsou kúlové a sloupové jámy. Z movitých nálezů převládají fragmenty běžné kuchyňské keramiky. V roce 2009 bude probíhat zpracování výsledků výzkumu.

Pohled na celou plochu výzkumu lokality Lažínky.

A011/2008 Květinov – přemostění

Vedoucí výzkumu: Petr Hrubý

Archeologický výzkum byl vyvolán stavbou nového přemostění Perlového potoka na silnici I/34. Byl odkryt malý a pravděpodobně krátkodobě (sezónně) využívaný areál s dřevěnou stavbou, pecemi a výhněmi, který lze označit jako nesídelní a který plnil blíže nespecifikované výrobní, nebo jiné funkce. Archeologická situace v Květinově nasvědčuje, že jde zcela prokazatelně o plně dřevěnou lehčí přízemní stavbu na sloupech bez dalších konstrukčních materiálů, jako stavební keramika, výmazy nebo stavební kování. Stavba byla velmi pravděpodobně zčásti otevřená, popř. s vyplétanými stěnami, nebo rovnou bez pevných stěn. Je evidentní, že stavba nebyla zateplená a že uživatel neměl v tomto směru žádné zvláštní nároky, o čemž svědčí úplná absence zlomků výmazů a omazů. Ty by se v případě požáru, kterým stavba prokazatelně zanikla, musely zachovat, což je v archeologii poměrně obvyklý a častý jev.

Malý, avšak chronologicky přesvědčivý soubor užitkové keramiky, řadí celý areál i stavbu do 13. století. Vzhledem k přítomnosti dvou konstrukčně sofistikovaných pecí, situovaných mimo stavbu, dále pravděpodobně výhni v interiéru, mlecího kamene z rudního mlýna a s největší pravděpodobností nenáhodně zvýšeným koncentracím Cu a Pb v prostoru uvedených pecí, je více než pravděpodobné, že jde pozůstatek zastřešení blíže nespecifikovaného metalurgického pracoviště s pecemi nebo výhni, jehož trvání bylo velice krátkodobé, popř. sezónní.

Jednoznačně nebyl prokázán vzájemný stratigrafický vztah stavby s pecemi a dalšími archeologickými situacemi, jejich vzájemný funkční a chronologický vztah ovšem pokládáme za více než pravděpodobný. Stavba zanikla zcela prokazatelně požárem. Tomu nasvědčuje charakter vrstvy 0120. Šlo o černou, měkkou písčitou hlínu, s menšími a středními kameny a hlavně se silným zastoupením uhlíků. Vrstva obsahovala fragmenty keramiky, datovatelné do závěru 13. století – 1. poloviny 14. století. Tím je tedy datován i zánik nadzemní stavby.

A 076/2008 Pošná, kostel sv. Bartoloměje

Vedoucí výzkumu: Petr Hejhal

Výzkum byl vyvolán zemními pracemi souvisejícími s odvlhčením zdiva kostela sv. Bartoloměje. Nejstarší fáze kostela pochází z doby okolo 13. století. Byly dokumentovány lidské pohřby (novověk?) a části základového zdiva.

A 083/2008 Rohozná, „Švédské šance“

Vedoucí výzkumu: Petr Hejhal

Archeologický výzkum byl vyvolán narušením památky neznámým pachatelem. Byla dokumentována část zemního bastionového opevnění. Opevnění lze datovat obecně do 17. století. Na 1. vojenském mapování je lokalita označena jako „Alte schanze“.

A 006/2008 Jihlava, Kino Dukla

Vedoucí výzkumu: Petr Hrubý

Výzkum byl vyvolán celkovou rekonstrukcí kina Dukla. Byly dokumentovány vrcholně novověké navážkové a dorovnávací vrstvy.

A 46/2008 Žirovnice – Palackého ulice

Vedoucí výzkumu: Petr Hejhal

Záchranný archeologický výzkum byl vyvolán rekonstrukcí povrchu vozovky. Byly dokumentovány místy zachované novověké komunikační vrstvy.

A 061/2008 Nový Rychnov, plynofikace I. etapa

Vedoucí výzkumu: Petr Hejhal

V srpnu až září 2008 probíhal archeologický výzkum v intravilánu Nového Rychnova. Místa byly dokumentovány novověké vrstvy dorovnávacího charakteru.

A 68/2007 Česká Bělá, obchvat obce

Vedoucí výzkumu: Petr Hrubý

Roku 2008 pokračoval a byl ukončen archeologický výzkum, vyvolaný stavbou silničního obchvatu I/34 Česká Bělá. Trasa stavby prořála zaniklý areál těžby polymetalických rud. Byly dokumentovány šachty, stopy úpravářenského areálu(?), stavba se zahloubeným suterénem, nadzemní stavba bez zahloubených částí a pyrotechnologická zařízení. Situace lze rámcově lze datovat do 2. poloviny 13.–14. století. Byly odebrány vzorky na metalografické a environmentální analýzy. V současné době probíhá zpracování výsledků výzkumu.

Nedestruktivní postupy

V roce 2008 bylo provedeno geodetické zaměření reliktní středověké těžby polymetalických rud na katastru Česká Bělá, poloha Na jamách.

Environmentální výzkum:

Probíhá spolupráce s katedrou archeologie Západočeské univerzity v Plzni (Mgr. Petr Kočár) a Muzeem Vysočiny v Jihlavě (RNDr. K. Malý, Ph.D.). Byly odebrány vzorky zaměřené na archeobotanické (antrakologie, palynologie, makrozbytky) a metalografické analýzy (Česká Bělá, Květinov, Moravské Budějovice). Environmentální analýzy se stávají standardní součástí větších archeologických výzkumů realizovaných našim pracovištěm.

3. DALŠÍ VĚDECKÁ A VÝZKUMNÁ ČINNOST

Nezastupitelnou úlohu v činnosti odborných pracovníků naší společnosti zastává vědecká a výzkumná práce a další vzdělávání v oboru. Tyto aktivity vedou nejen k dlouhodobému zkvalitňování metodiky terénního výzkumu a jeho následného zpracování, ale i k vlastnímu zpracování jednotlivých výzkumů do formy odborných publikací. Prostředky na tuto činnost se snaží pracovníci společnosti získávat: 1) z externích zdrojů (veřejné soutěže o grantové programy a programové projekty); 2) je tato činnost hrazena v rámci fáze zpracování jednotlivých výzkumů, systematicky však sleduje odborné cíle v jednotlivých výzkumných oblastech (např. paleobotanický výzkum, geologický a geoarcheologický výzkum atd.). Komplexní zpracování těchto dílčích výsledků z jednotlivých výzkumů je zařazeno pod Interní výzkumné projekty schválené odbornou radou společnosti.

Pracovníci naší organizace jsou také podporováni v dalším oborovém univerzitním vzdělávání, zvláště v magisterských a doktorských studijních programech. Studentem magisterského programu je v současnosti Bc. Pavlína Pončíková (obor muzeologie FF MU). Studenty doktorského programu jsou: Mgr. Petr Hejhal, Mgr. Petr Holub, Mgr. Marek Peška, Mgr. Antonín Zúbek (všichni obor archeologie ÚAM FF MU), dále Mgr. Petr Hrubý (ÚA KU v Praze).

3.1 Projekty řešené za podpory grantových agentur

Sklo středověkého Brna a jeho postavení ve střední Evropě (poskytovatel GAČR reg. č. 404/07/0004)

V roce 2008 byl ukončen dvouletý grantový projekt Sklo středověkého Brna. Hlavním úkolem grantového projektu bylo zpracování a vyhodnocení nálezů středověkého skla z Brna (cca 1200-1550) a jeho zařazení do evropského kontextu; neobyčejně příznivé podmínky pro posledně uvedený aspekt dávalo množství materiálu z města, získávaného od poloviny 80. let minulého století. Možnosti srovnání situace ve výskytu typů nádob různé provenience a rozšíření skla obecně mělo sloužit rámcové poznání materiálu z dalších moravských lokalit, většinou z publikovaných pramenů. V řadě případů se však podařilo mimobrněnské nálezy zpracovat velmi podrobně (hrad Cvilín, Jihlava, Jihlava Staré Hory, Kroměříž, Opava, Smilovo Hradisko, Uherské Hradiště, částečně Znojmo, a d.) takže výsledná práce vysoce přesáhla rámec původního zadání. Ve výsledném stavu pojednává o středověkém skle na Moravě s důrazem na Brno. Fond byl průběžně doplňován o nálezy získané výzkumy ještě v létě roku 2008. V průběhu roku 2009 bude společností ARCHAIA Brno o.p.s. vydána anglická monografie shrnující výsledky grantového projektu.

V roce 2008 byl ukončen dvouletý grantový projekt „**Vztah zástavby a prostoru v Brně ve 12. a 13. století – odraz urbanizace v archeologických pramenech ve středoevropských souvislostech**“ poskytnutý Grantovou agenturou akademie věd České republiky, pod registračním číslem IAA800010704. Vedoucím řešitelským pracovištěm je Archeologický ústav AV ČR s hlavním řešitelem PhDr. Rudolfem Procházkou, CSc. Vedoucím řešitelského týmu za společnost Archaia Brno o.p.s. je Mgr. Antonín Zůbek.

Projekt řeší otázku změny charakteru zástavby v souvislosti se vznikem komunálního města na příkladu Brna. K dosažení stanoveného cíle byly vybrány ukončené plošné výzkumy jak se odrážejí ve výsledcích plošných archeologických výzkumů v jihovýchodní části města Brna z let 1987–2000. Dle písemných pramenů lze předpokládat právě v jižní části pozdějšího městského areálu ve 12. století osídlení slovanského (českého) etnika, které prošlo za účasti německých a románských osídlenců ve 13. století patrně dvouetapovou restrukturalizací. Cílem projektu bude detailní charakteristika prostorového uspořádání předlokačního osídlení a následných změn. Dle dosavadních znalostí se zdá, že rozmach osídlení po r. 1200 doprovází ještě poměrně volná struktura zástavby s neorganicky rozmístěnými hospodářskými a výrobními objekty, a teprve kolem poloviny 13. století nastupují podsklepené domy, postupně zaujímající čela nyní již prokazatelných parcel. Vývoj bude zasazen do středoevropského rámce.

Vývoj domovního bloku Velký špalíček v Brně do konce 15. století. Geneze a proměny středověké městské zástavby, hmotné kultury a struktury obyvatel (poskytovatel GAČR reg. č. 404/08/0966).

V roce 2008 byl zahájen tříletý grantový projekt, jehož podstatou je postihnout jeden ze zásadních projevů středověké urbanizace, tj. vývoj členění a využití prostoru v rámci archeologicky a stavebně-historicky dobře prozkoumaného městského bloku tzv. Velkého špalíčku v Brně. Úkolem projektu je osvětlit proces utváření královského města Brna v období středověku (od 12. století až po konec 15. století). Na základě nálezů zvláště z odpadních jímek, budou sledovány hlavní trendy změn v oblastech hmotné kultury. Dosažené výsledky budou konfrontovány s příklady z českých zemí i střední Evropy. Důraz bude kladen zvláště na kulturní vazby k sousedním zemím zvláště k Dolnímu Rakousku, ale i vzdálenějším zemím např. severní Itálie odkud pochází některé importované předměty. Konfrontací s informacemi o držitelích a nájemnících městišť ve 14. a 15. století bude také testována sociální výpověď určitých artefaktů resp. jejich souborů. Dílčím cílem projektu je pokus o rekonstrukci vývoje středověké zástavby a parcelace, jehož výsledkem bude možná podoba domovního bloku a) v období po lokaci města, b) k polovině 14. století a c) v pozdním středověku. Hlavní výstup projektu bude představovat monografie s pracovním názvem „Velký špalíček v Brně. Domy, parcely a jejich obyvatelé ve středověku“.

3.2 Interní výzkumné projekty

- **interní projekt "Dendrochronologické datování a mikroskopické určování archeologických dřev z archeologických výzkumů společnosti Archaia Brno"** prohlubuje spolupráci mezi rozdílnými vědními disciplínami. Na jedné straně archeologií a na straně druhé obory sdruženými pod pojmem nauka o dřevě. Výstupem projektu jsou identifikované vzorky dřev a dendrochronologické datování

archeologických dřev. Z hlediska dendrochronologie jsou výsledky používány pro tvorbu národních a lokálních standardních chronologií. Určování druhů dřev přispívá k poznání vývoje rozšíření dřevin v období po poslední době ledové. Tento projekt plynule navazuje na dlouholetou spolupráci (od roku 1998) mezi Archaia Brno o.p.s a pracovištěm Mendlovy zemědělské a lesnické univerzity v Brně, Lesnické a dřevařské fakulty - Ústav nauky o dřevě - v současnosti reprezentované především **ing. Michalem Rybníčkem**. Do dnešního dne bylo makroskopicky a mikroskopicky určeno a současně dendrochronologicky datováno více jak 250 vzorků z Brna a jiných lokalit. Většina vzorků je zpracovávána v rámci zpracování ZAV.

V rámci projektu došlo na základě spolupráce s Pamiatkovým úradom SR k odebrání vzorků dřevěných konstrukčních prvků ze středověkého městského opevnění Trnavy (23. května 2008).

Více viz **URL: <http://www.dendrochronologie.cz/>**.

- interní projekt „Sklo středověkého Brna“

Interní projekt pracovně nazvaný "sklo středověkého Brna" byl zahájen v roce 2000 v souvislosti se zpracováváním starších nálezů skla a nových nálezů z prostoru Velkého Špalíčku v Brně. Vedením projektu byla pověřena externí spolupracovnice naší společnosti **PhDr. Hedvika Sedláčková, CSc.** V letech 2006 až 2008 bylo zpracování brněnského skla financováno z grantových prostředků Grantové agentury ČR, projekt č. 404/07/0004 (viz kapitola 3.1).

- interní projekt „Geologie Brna“

Pracovníci společnosti Archaia Brno o.p.s. nezapomínají na přirozenou provázanost geologie a archeologie a proto již třetím rokem probíhá realizace interního projektu „Vývoj terénního reliéfu na území statutárního města Brna“ (**etapa I až IV**). Nositelem projektu je **Mgr. Lenka Lisá, Ph.D.** Z Geologického ústavu AV ČR v Praze. V podstatě se jedná o první systematický geologický průzkum věnovaný tomuto tématu na území Brna.

V loňském roce proběhla řada dílčích výzkumů v rámci jednotlivých záchranných výzkumů.

Externími spolupracovníky na projektu jsou Mgr. Lenka Lisá, Ph.D. (Geologický ústav AV ČR), Mgr. Aleš Bajer, Ph.D. (MZLU Brno), Mgr. David Buriánek, Ph.D. (Česká geologická služba) a Mgr. Milan Geršl (Česká geologická služba). Projekt bude probíhat i v následujících letech.

- interní projekt „Počítačová podpora v archeologii“

Archeologie se v dnešní době, podobně jako většina vědních oborů, již řadu let neobejde bez využití výpočetní techniky. Záchranný archeologický výzkum přináší každoročně desítky tisíc nálezů a fotografií, tisíce listů terénní dokumentace a stovky minut videa. Takové množství dat lze v současnosti efektivně zpracovat pouze za pomoci výpočetní techniky. Brněnské pracoviště společnosti Archaia (později Archaia Brno o.p.s.) se již od svého vzniku v roce 1997 dlouhodobě zabývá vývojem metodiky terénních archeologických výzkumů a jejich zpracováním. Nezbytnou součástí vývoje metodiky je i sledování moderních trendů v oblasti informatiky a geodézie a jejich aplikace v archeologii a při dokumentaci památek. Projekt garantuje **Mgr. Marek Peška**, pod jehož vedením je více než 10 let vyvíjena databázová aplikace STRATUM určená k evidenci a zpracování dokumentace

z terénních archeologických výzkumů. Kromě našeho pracoviště aplikaci STRATUM využívá ARCHAIA Praha o. p. s., UOP NPÚ v Praze, ÚOP NPÚ v Ostravě, Muzeum Vysočiny v Jihlavě. Software je poskytován bezplatně.

- interní projekt „Středověký měšťanský dům“

Projekt je pokračováním, respektive doplněním grantu „Měšťanský dům středověkého Brna“, který byl ukončen v roce 2003. Jedná se o dokumentaci historických staveb, která probíhá převážně při realizaci záchranných výzkumů v prostoru domovních parcel a vlastních domů. Těžištěm této činnosti je MPR Brno a Jihlava. V roce 2008 to byl dům Jakubská 7 v Brně. Výsledky nových i starších průzkumů jsou publikovány převážně v rámci sborníku Dějiny staveb.

V rámci projektu bylo zpracováno SHP domu Moravcova č.p. 247 v Kroměříži (A026/2008). Externím spolupracovníkem na projektu je **PhDr. Pavel Borský, CSc.**

- interní projekt „Sakrální architektura středověkého Brna“

Do tohoto projektu spadá výzkum prostoru bývalé kaple sv. Mořice (A008/2007) a drobné výzkumy dotýkající se Královské kaple na Dominikánském náměstí (A079/2008).

- interní projekt „Systematický záchranný archeologický a stavební výzkum bývalého kartuziánského kláštera v Brně-Králově Poli“

Již 6 rokem probíhá výzkum bývalé kartouzy a jejího zázemí. V roce 2008 probíhaly drobnější výzkumy v prostoru Božetěchova 1-3, Zámeček (A003/2008), Božetěchova 2 – Bednárna (A052/2008) a při rekonstrukci Božetěchova 2 – Cela A (A087/2008). Zvláště poslední dva jmenované výzkumy přinesly nové informace ke stavebním dějinám kláštera. Současně pokračovalo i zpracování starších výzkumů. Tento projekt garantuje **Mgr. Petr Holub**, který v současnosti výsledky výzkumů v areálu kláštera odborně vyhodnocuje v rámci své doktorské práce.

Cela A bývalého kartuziánského kláštera v Brně – Králově Poli.

- interní projekt „Archeologický katastr Brna“

Jedním z úkolů památkové péče v oblasti kulturního dědictví historických měst je v současnosti hledání nových metod a směrů v jeho efektivní ochraně. Je tomu tak zejména proto, že se archeologické a historické architektonické dědictví našich měst neustále tenčí. Brno je jedním z měst, na něž intenzivně doléhá stavební činnost, která s sebou přináší devastaci nenahraditelných hodnot. Cílem interního projektu je vytvoření komplexního Geografického informačního systému (GIS), nazvaného "Archeologický katastr historického jádra Brna", který bude zahrnovat co nejširší spektrum informací o archeologických a stavebně-historických pramenech města. Konkrétně o archeologicky zkoumaných, nezkoumaných a zničených plochách, dochované historické zástavbě, historickém terénu, archeologických výzkumech a stavebně-historických průzkumech. Tento GIS bude určen především pro výkon státní správy na úseku památkové péče a umožní jednoduchou a pohotovou orientaci v oblasti urbanistiky, územního plánování a památkové ochrany v rámci MPR Brno. V souvislosti s vývojem GIS bude definována i podrobná metodika podle, které by mohla postupovat i jiná města.

Pro potřeby památkové péče pracovníci naší společnosti dlouhodobě provádí přesnou prostorovou reidentifikaci zkoumaných ploch, historických staveb a jiných památek v MPR Brno, která by měla výhledově vyústit v Archeologický katastr. Naše společnost dlouhodobě vyvíjí snahu získat finanční prostředky z veřejných nebo soukromých zdrojů na dokončení reidentifikace a tvorbu Geografického informačního systému.

V rámci projektu v loňském roce začala spolupráce s Vilémem Waltrem, jenž studuje PĚF MU v Brně a specializuje se na GISové projekty.

- interní projekt „Mince středověkého Brna“

Konzervace a určení nálezů mincí je jednou z oblastí zpracování ZAV. Vzhledem k celkovému rozsahu souboru nálezů mincí z brněnských výzkumů z uplynulých 20 let jsme se rozhodli postupně zpracovat všechny mincovní nálezy a ve spolupráci s Mgr. Kamilem Smíškem (Muzeum roztoky u Prahy) je komplexně vyhodnotit, a to nejen z hlediska numizmatického, ale v širším kulturněhistorickém kontextu, který zahrnuje např. obchodní vztahy Brňanů ve středověku a časném novověku.

- interní projekt „3D laserscanning“

Další mezník v oblasti dokumentace a zaměřování byl překonán v roce 2003, kdy poprvé na archeologickém výzkumu v České republice byl vyzkoušen 3D laserscan, v rámci záchranného archeologického výzkumu při rekonstrukci hotelu Padowetz. Aplikaci tohoto zařízení v terénu považujeme za největší revoluci v dokumentaci historických památek a archeologických nálezů v posledních desetiletích. V současnosti laserscan využíváme jak k dokumentaci archeologických situací, tak i pro dokumentaci stavebních konstrukcí i vlastních staveb před jejich definitivním zánikem. když elektronická data pro svou časovou a finanční

náročnost nejsou v současnosti zcela zpracována, chápeme je jako vklad do budoucna, zachování jedinečných informací o výsledcích terénních výzkumů a vzhledu často již zbouraných historických staveb.

3.3 Odborné konference pořádané Archaia Brno o.p.s. v roce 2008

3.3.1 Konference FORUM URBES MEDII Aevi VI.

Do povědomí řady institucí z kulturní oblasti se již zcela jistě zapsala pravidelná mezinárodní odborná konference FORUM URBES MEDII Aevi, kterou každý rok pořádá naše společnost. Tentokrát tomu tak bylo ve spolupráci s Fakultou dřevařsko MZLU a s Technickým muzeem v Brně.

Šestý ročník semináře se konal ve dnech 13.–16. 5. 2008 v prostorách kongresového sálu MZLU ve Křtinách. Stejně jako v předchozích letech, tak i této konferenci se účastnila řada odborníků od nás i ze zahraničí. Nosným tématem byla problematika surovinové základny a její zpracování ve středověkých městech střední Evropy.

Na doprovodném programu ke konferenci se spolupodílelo TMB.

Účastníci konference FUMA VII v kongresovém sále MZLU ve Křtinách.

Více aktuální informací k historii i budoucnosti konference je na [www](http://www.archaiabrno.org/home_cs/?acc=Forum_urbes_2008) adrese - **http://www.archaiabrno.org/home_cs/?acc=Forum_urbes_2008**

3.3.2 Konference Přehledy archeologických výzkumů na Moravě a ve Slezsku za rok 2007

Společně s Muzeem města Brna jsme pořádali 23. a 24. dubna každoroční konferenci **Přehledy archeologických výzkumů na Moravě a ve Slezsku**. Konference proběhla opět v prostorách hradu Špilberk.

Účastníci konference Přehled výzkumů 2007.

3.4. Odborné pracovní semináře (Workshopy) pořádané v roce 2008

Převážně mezioborové problémy ve vztahu k archeologii jsme se rozhodli diskutovat na odborných pracovních schůzkách nazvaných Workshopy, které se konají v Technickém muzeu v Brně.

První z pracovních seminářů (Workshop I) se uskutečnil 22. ledna na téma „**Archeologie, geologie a geoarcheologie**“. Další na téma „**Metody zpracování keramiky z archeologických výzkumů ve vztahu k nálezovým okolnostem**“ proběhl 20. února.

3.5. Účast našich pracovníků na odborných konferencích, seminářích a archeologických komisích

V průběhu roku 2008 se pracovníci naší společnosti účastnili řady domácích i zahraničních odborných konferencí, na kterých prezentovali výsledky své odborné práce. Seznamovali se tak i s výsledky práce svých kolegů, moderními metodami a trendy v archeologii a navazovali i další cenné kontakty na poli interdisciplinární spolupráce.

3.5.1 Účast pracovníků na odborných konferencích a seminářích

Workshop „Archeologie, geologie a geoarcheologie“, Brno TMB, 22. února 2008

Z workshopu Archeologie, geologie a geoarcheologie v TMB 22. 2. 2008.

Workshop „Metody zpracování keramiky z archeologických výzkumů ve vztahu k nálezovým okolnostem“, Brno TMB 20.3. 2009

Rudolf Procházka: Keramika středověkého Brna – stav zpracování a metodika

DESTA, Nečtiny - 28.- 30. března 2008

Petr Holub: Olomouc - Denisova 33, stavebně-historický průzkum domu (spolu s Pavlem Borským)

David Merta – Marek Peška: Stavby typu „kamenate“ v prostředí vrcholně středověkého Brna

FAP, Praha 8. a 9. dubna 2008

David Merta – Marek Peška Jedna odpadní jímka z domu Starobrněnská č. 6 (na okraj problematiky brněnských pohárů)

Petr Holub – Hana Jordánková – Irena Loskotová: Renesanční kachle s tapetovým vzorem z brněnských archeologických výzkumů

Archeologia technica, Brno 15. dubna 2008

Nela Parmová – Václav Kolařík – Petr Holub – David Merta: Experimentální pálení
v replice alembiku ze 14. století

Petr Holub: Vápenka z 15. století ve Velké Bíteši

Přehled archeologických výzkumů na Moravě a ve Slezsku 2007, Brno 23.–
24. dubna 2008

Kolektiv Archaia Brno o.p.s.: Archeologické výzkumy Archaia Brno o.p.s. v okrese
Brno - město - Brno – Semilasso, Vojtova, Božetěchova, rekonstrukce ulic
(Jakubská, Rašínova, Kozí, Koblížná, Poštovská), Joštova-Česká – kolejiště,
Panská 9, Šilingrovo náměstí, Sv. Anna, Kapucínské náměstí – Klášter,
tř. Kpt. Jaroše

Petr Holub - Václav Kolařík - David Merta: Archeologické výzkumy brněnského
pracoviště Archaia Brno o.p.s. mimo okres Brno - město (Velké Meziříčí,
Velká Bíteš, Jemnice, Kounice, Podivín)

Petr Holub - David Merta: Drobná sakrální architektura v brněnské diecézi (Modřice
– Kostel sv. Gottharda, Starovičky – kostel sv. Kateřiny, Kravsko – kaple
Panny Marie Pomocné, Hodonice – kostel sv. Jakuba, Blížkovice – kostel
sv. Bartoloměje, Jedovnice – kostel sv. Petra a Pavla, Dalešice - kostel
sv. Petra a Pavla)

FUMA, Křtiny - 13.–16. května 2008

*Petr Holub – David Merta – Václav Kolařík – Marek Peška – Lenka Sedláčková –
Dana Zapletalová – Antonín Zůbek*: Středověké město a jeho zázemí.
Metodický přístup interdisciplinárního výzkumu na příkladu Brna. Současný
stav výzkumu – otázky a odpovědi.

Petr Holub: K výrobě a variabilitě stavební keramiky ve středověkém a raně
novověkém

Rudolf Procházka: „Výrobní aktivity v jihovýchodní části Brna ve 13. století“

Konference muzejních archeologů, Cheb 4. až 6. června 2008

Petr Holub, David Merta, bez příspěvku

Konference Argentifodina 2008. Banská Štiavnica 3.-5. září 2008

Petr Hejhal, Petr Hrubý. Příspěvek Montánní archeologický výzkum v jihlavském
a havlíčkobrodském revíru na Českomoravské vrchovině v letech 2006–
2008.

Archaeologia Historica 49, Plzeň, září 2008

Petr Holub - David Merta - Marek Peška: K ukládání komunálního odpadu
ve středověkém a raně novověkém Brně

Rudolf Procházka – Hedvika Sedláčková: Sklo a keramika ve 13. století na Moravě
– transformace a inovace“

**Seminář Standardy terénního archeologického výzkumu komplikovaných
stratigrafií**, Praha, knihovna Archeologického ústavu AV ČR, 21. října.
2008.

Rudolf Procházka: K problémům interpretace komplikovaných sídelních stratigrafií

Václav Kolařík – Marek Peška: bez příspěvku

Trnava a počátky středověkých měst, 8. a 9. září 2008

David Merta – Marek Peška: Brno 13. století ve vztahu ke střednímu Podunají

Rudolf Procházka: Otázka předlokačního a lokačního Brna v konfrontaci písemných a archeologických pramenů

Nálezy mincí, jejich archeologický kontext a historický význam, 6. až 9. října, Třešť

Rudolf Procházka – Jan Šmerda: Soubor mincí s z pozdního středověku a raného novověku z mlýnského náhonu na Pekařské ulici v Brně

"Ulica, plac i cmentarz w publicznej przestrzeni średniowiecznego i wczesnonowożytnego miasta Europy Środkowej." Wrocław, 4. až 6. prosince 2008

Marek Peška – Rudolf Procházka: „Domovní blok Velký špalíček a jeho místo v uliční síti středověkého Brna“

Možnosti 3D zobrazování a jejich využívání při ochraně kulturního dědictví, TMB, 15. prosince 2008

Miloš Tejkal – David Merta: Laserscanning a jeho použití při 3D dokumentaci archeologických výzkumů, nepravidelných objektů, interiérů a historických staveb

3.5.2. Účast pracovníků na odborných archeologických komisích

Hodonín, Masarykovo náměstí (2. září 2008), výzkum Masarykova muzea v Hodoníně

David Merta, Marek Peška

Šumperk, Lužickosrbská/Na Hradbách (19. listopadu 2008), výzkum Vlastivědného muzea v Šumperku (J. Halama), základy Nové brány a pozůstatky vrcholně středověké zástavby.

Václav Kolařík

3.6 Odborné publikace pracovníků naší společnosti za rok 2008

I v roce 2008 odborní pracovníci společnosti věnovali velký prostor publikační činnosti. Výsledky jejich práce jsou prezentovány v méně i více rozsáhlých člancích a studiích.

PhDr. Rudolf Procházka byl (a je) členem redakce periodika Přehled výzkumů (AÚ AVČR Brno) a členem redakční rady periodika Památky archeologické.

3.6.1 Seznam publikací

Janovíčková, M. – Sedláčková, H. v tisku: **Obchod se sklem ve střední Evropě ve 13. a 14. století na příkladu konvic typu „Mečová“ a stolních lahví „Norimberk“**. In: Sborník z konference „Odorik z Pordenone: Z Benátek do Pekingu a zpět. Setkávání na cestách Starého světa ve 13.–14. století“, Plzeň, 13.–14. listopadu 2006.

Holub, P. 2008: **Kravsko (okr. Znojmo)**, PV 49, 409.

Holub, P. 2008: **Velká Bíteš (okr. Žďár nad Sázavou)**, PV 49, 453.

Holub, P. 2008: **Velké Meziříčí (okr. Žďár nad Sázavou)**, PV 49, 453-454.

Holub, P. - Jordánková, H. - Loskotová, I. (v tisku): **Kachle raně novověkého Brna s mozaikovým (tapetovým) vzorem**, Forum Archaeologiae post-mediaevalis III, Praha.

Holub, P. - Merta, D. 2008: **Bývalá sladovna v ulici Úzké č. 3 v Jihlavě**, AT 19, 104-109.

Holub, P. Kolařík, V. - Merta, D. - Peška, M. - Polánka, P. - Sedláčková, L. Zapletalová, D. - Zůbek, A. 2008: **Brno (okr. Brno-město)**, PV 49, 356-393.

Holub, P. - Merta, D. 2008: **Hodonice (okr. Znojmo)**, PV 49, 398-399.

Holub, P. - Merta, D. 2008: **Jedovnice (okr. Blansko)**, PV 49, 401.

Holub, P. - Merta, D. 2008: **Jemnice (okr. Třebíč)**, PV 49, 402.

Holub, P. - Merta, D. 2008: **Modřice (okr. Brno-venkov)**, PV 49, 415-416.

Holub, P. - Merta, D. 2008: **Starovičky (okr. Břeclav)**, PV 49, 441-442.

Holub, P. - Merta, D. (v tisku): **Archeologie v areálu kartuziánského kláštera v Králově Poli**, In: Nový kampus VUT v Králově Poli, Brno.

Hrubý, P. – Zimola, D. 2008: **Research and presentation of mining monuments in the region of Bohemian-moravian highlands (Czech republic)**. In: Bailly-Maitre, M.Ch. – Jourdain-Annequin, C. – Clermont-Joly, M (dir.) 2008: Archéologie et paysages des mines anciennes de la fouille au musée. Paris, 165-171.

Hrubý, P. spolu s Měřínský, Z. – Zimola, D. 2009: **Nová Jihlava v legendách a pramenech (Kap. III.5.); Urbanizmus, nejstarší zástavba a vnitřní**

- vybavení domů** (Kap. III.6.). In: Pisková, R. a kol.: Dějiny Jihlavy, Nakladatelství Lidové noviny, 63-65; 66-80.
- Hrubý, P. spolu s Měřínský, Z. – Vosáhlo, J. 2009: **Druhá polovina 13. století**. In: Pisková, R. a kol.: Dějiny Jihlavy, kap. III.7. Nakladatelství Lidové noviny, 81-87.
- Hrubý, P. spolu s Měřínský, Z. – Vosáhlo, J. — Zimola, D. 2009: **Zakládání měst a rozvoj podnikání, dolování a aglomerace Staré Hory**. In: Pisková, R. a kol.: Dějiny Jihlavy, Nakladatelství Lidové noviny, kap. III. 4., 49-62.
- Hrubý, P. spolu s Hejhal, P. — Kašák, K. – Malý, K. – Valkony, J. 2009: **Zaniklá barokní sklářská huť na katastru Nová Ves u Božejova (okres Pelhřimov)**, Forum archaeologiae postmediaevalis. Novověká keramika. Výroba, sortiment, užití. Praha 8.-9. dubna 2008. V tisku.
- Hrubý, P. – Hejhal, P. – Malý, K. 2009: **Jihlavské rudní hornictví ve 13. století a jihlavské Staré Hory**. Sborník Havíření na Jihlavsku. Jihlava. V tisku.
- Hrubý, P. - Zimola, D. 2009: Hornické město Jihlava ve středověku, Sborník Havíření na Jihlavsku. Jihlava. V tisku.
- Kolařík, V. 2008: Podivín (okr. Břeclav). **Ulice Rybáře č. p. 144, p. č. 1228**. Středověk, novověk. Kostel, hřbitov. Záchranný výzkum, Přehled výzkumů 49 (2007), 435–436.
- Kolařík, V. 2008: Jedovnice (okr. Blansko). **Zahradní ulice, p. č. 453/6**. Středověk(?). Sídliště(?). Záchranný výzkum, Přehled výzkumů 49 (2007), 401–402.
- Kolařík, V. 2008: **Vrcholně středověké opevnění města Brna**. In: Měřínský, Z. (ed.), Forum urbes mediaevalis V, Brno, 122–161.
- Merta, D. 2008: **Dolní Dubňany (okr. Znojmo)**, PV 49, 396.
- Merta, D. – Peška, M. (v tisku): **Stopy hostiny nebo úklid domácnosti? (Ke vztahu typologie brněnských pohárů a chronologii)**, In: Forum Archaeologiae post-mediaevalis III, Praha.
- Pecka, T. – Zapletalová, D. v tisku: **Výsledky osteologické analýzy z vybraných výzkumů na Starém Brně**. Ve službách archeologie VIII.
- Polánka, P. – Zúbek A. 2008: **Archeologické doklady vodohospodářství středověkého a novověkého Brna v prostoru Dolního Trhu**, Archeologia technica 19, 110 – 124.
- Procházka, R. 2008: **Urbanizace středního Pomoraví a vznik Uherského Hradiště**, in. L. Galuška, P.Kouřil, J. Mitáček (eds.), Východní Morava v 10.–14. století, Uherské Hradiště, Brno 2008, 213–228.
- Procházka, R. 2008: **Modřice (okr. Brno-venkov)**. Přehled výzkumů 49, s. 415 a 416.
- Procházka, R. 2008: **rec. Ladislav Hrdlička, Praha. Podrobná mapa archeologických dokumentačních bodů na území Pražské památkové**

rezervace. Archeologický ústav AV ČR, Praha 2005 in.; AR 60, 360, 2008, 361.

Procházka, R. 2008, **rec. Ladislav Hrdlička, Týnský dvůr a středověká Praha. Archeologický výzkum 1976–1986**, vyd. Archeologický ústav AVČR, Praha 2005; in AR 60, 2008, s. 361 a 362.

3.6.2 Seznam publikací předaných do tisku v roce 2008

Borský, P. - Holub, P. – Merta, D. – Sedláčková, L. v tisku: **Ke stavebnímu vývoji cel v kartuziánském klášteře v Králově Poli**, Historia Monastica

Hejhal, P. v tisku: **Poslední Vánoce biskupa Zdíka. Poznámka k českomoravské vrchovině ve 12. století.** In: Sborník příspěvků prof. Měřinskému k 60. narozeninám.

Hrubý, P. v tisku: **Počátky Jihlavy a těžba rud ve 13. století ve světle archeologických výzkumů**, Jihlavská archivní ročenka 2007.

Krejsová, J. – Vachůt, P. – Hejhal, P. v tisku: **Válečné konflikty v raně středověkých Čechách a na Moravě. Konfrontace archeologie a písemných pramenů.** In: Funeralia Lednickie – Spotkanie 10.

Merta, D. – Peška, M. (v tisku): **Barbora Celská v Brně.** In: Sborník příspěvků prof. Měřinskému k 60. narozeninám.

Procházka, R. (v tisku): **Vývoj opevňovací techniky na Moravě a v českém Slezsku v raném středověku.** Archeologický ústav AVČR Brno.

Procházka, R. (v tisku): **Moravská a slezská města z pohledu archeologie,** Sborník přednášek, Moravské zemské muzeum Brno.

Procházka, R. (v tisku): **Archeologie a moravská a slezská města.** Sborník ostravského muzea.

Procházka, R. (v tisku): **Vývoj osídlení v jihovýchodní části historického jádra Brna ve 12. a 13. století s důrazem na prostorové změny a otázka naplnění lokačního záměru,** Památky archeologické.

Zapletalová, D. v tisku: **Problematika polohy mocenských center a jejich vedlejších areálů v rámci raně středověkého Brna a okolí.** Internationale Tagungen in Mikulčice VII.

Zapletalová, D. - Hložek, M. – Gregerová, M. v tisku: **Nález pyrotechnologického zařízení v areálu nemocnice u sv. Anny v Brně.** Sborník PhDr. Jiřímu Mertovi k 70. narozeninám.

3.7 Spolupráce s vědeckovýzkumnými institucemi

Technické muzeum v Brně od 2005

Národní pamiatkový úrad v Bratislave od 2005

Mendelova zemědělská a lesnická univerzita od 2007

Katedra archeologie FF Západočeské univerzity v Plzni od 2008

Muzeum Boskovicka - Boskovice, Masarykovo náměstí, odborná spolupráce na záchranném archeologickém výzkumu 2008.

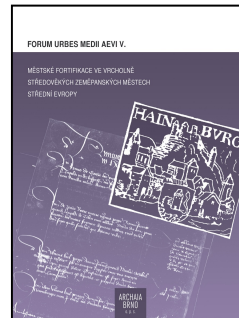
Pracovníci Pamiatkového úradu SR při přípravě na odebrání vzorků k dataci dřevěných prvků v konstrukci městské hradby Trnavy.

4. VYDAVATELSKÁ A SPOLUVYDAVATELSKÁ ČINNOST

4.1 Sborník - FORUM URBES MEDII AEVI V

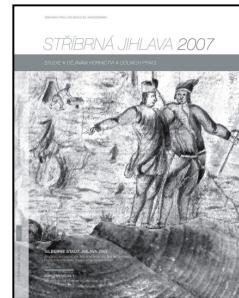
V roce 2007 jsme připravili pod vedením Mgr. Václava Kolaříka k vydání sborník příspěvků přednesených na V. ročníku konference FORUM URBES MEDII AEVI. Na vydání této publikace se finančně podíleli Archaia o. s., Archaia Praha o.p.s., Archeo Pro o.p.s., Národní památkový ústav ú. o. p. v Ostravě, Archaia Olomouc o.p.s. a ZIP o.p.s.

V pořadí již V. sborník z konference FUMA věnované tentokrát problematice fortifikace vrcholně středověkých měst střední Evropy obsahuje odborné články našich i zahraničních badatelů.

4.2 Sborník – Stříbrná Jihlava 2007

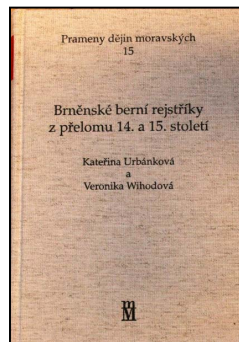
Společně s Muzeem Vysočiny v Jihlavě jsme stáli u vzniku nového čísla periodika – **Stříbrná Jihlava 2007**, jehož dlouhodobou úlohou je shrnovat výsledky terénní archeologie a bádání v oblasti středověké a novověké těžby stříbra. Vydavatelem je Muzeum Vysočiny v Jihlavě a jedním ze spoluvydavatelů je také Archaia Brno o.p.s., jež díky pečlivé ediční práci Mgr. Petra Hrubého posunula sborník na novou vyšší úroveň.

4.3 kniha Brněnské berní rejstříky z přelomu 14. a 15. století (edice)

Na sklonku roku byla k vydání připravena kniha Kateřiny Urbánkové a Veroniky Wihodové „Brněnské berní rejstříky z přelomu 14. a 15. století (edice)“ v edici Prameny dějin Moravských 15, jež vydává Matice Moravská.

Publikace obsahuje edici berních rejstříků z let 1367, 1387, 1389 a 1432 opatřenou úvodem, jmenným a věcným indexem. Řada informací, které jsou v rejstřících zahrnuty, byla již v minulosti používána při vědecké práci mnoha, zejména brněnskými historiky, zvláště Jaroslavem Dřímalem a Jaroslavem Mezníkem, kteří si částečně pořídili i svůj přepis. Nicméně teprve nyní má možnost pracovat s tímto pramenem celá historická veřejnost. Jsme velmi rádi, že naše organizace mohla podpořit vznik této práce, která symbolicky uzavřela edici brněnských písemných pramenů ze 14. století a navázala tak na nedávné edice Pamětní knihy města Brna a Právních knih města Brna od Miroslava Flodra.

5. POPULARIZAČNÍ A PEDAGOGICKÁ ČINNOST

Stejně jako v loňském roce jsme se snažili výsledky naší práce přiblížit odborné i laické veřejnosti. Dělo se tak nejen mnohými populárně-naučnými přednáškami ve spolupráci s některými vzdělávacími institucemi (tradičně knihovna Jiřího Mahena v Brně či Muzeum Vysočiny v Jihlavě).

Odborní pracovníci naší společnosti také v loňském roce zajišťovali formou semestrálních přednáškových kurzů i pedagogickou činnost na Západočeské univerzitě v Plzni a Masarykově univerzitě v Brně.

Rudolf Procházka: **Cesta k středověkému městu. Moravská města a jejich předchůdci v 11.- 14. století na základě archeologických výzkumů a historických pramenů**, 27. 2. 2008 Moravské muzeum v Brně, přednáška z cyklu Královská města v životě země moravské

Rudolf Procházka: **Brno (Brünn) 25 Jahre systematische archäologische Forschung . Ergebnisse und Aufgaben**, Vídeň 11.-11. 2008, přednáška pro Österreichische Gesellschaft für Mittelalterarchäologie.

Přednášky pro studenty Fakulty dřevařské MZLU v Brně:

17. dubna 2008, David Merta: **Archeologie a dendrochronologie Brna**

12. listopadu 2008, David Merta: **Archeologie a dendrochronologie**

Petr Hejhal – Petr Hrubý: **Z historie našeho regionu** Vysoká škola polytechnická Jihlava, Institut celoživotního vzdělávání, Univerzita třetího věku – jednosemestrová přednáška

5.1 Přednášky pro veřejnost

Jihomoravské muzeum ve Znojmě, 24. ledna 2008

Petr Holub – David Merta: Archeologie středověkého Brna

Muzeum Vysočiny v Jihlavě, 15. února 2008

Petr Hejhal – Petr Hrubý – Milan Vokáč – David Zimola: Archeologické výzkumy na Vysočině v roce 2007

5.2 Výstavy

Jihlavské pracoviště ve spolupráci s Muzeem Vysočiny v Jihlavě uspořádalo výstavu "**Vysočina očima archeologů aneb od pravěkých zemědělců k novověkým sklářům**" (od 15.2. do 16.3. 2008).

5.3 Experimentální archeologie

Stalo se již pravidlem, že se každoročně podílíme na četných akcích Technického muzea v Brně spojených s experimentální archeologií. Pracovníci Archaia Brno o.p.s. se tak aktivně účastnili tradiční každoroční **experimentální tavby železa** v areálu technické rezervace v Josefově pořádané v rámci Dne muzeí ve dnech 16. a 17. 5. 2008. Příspěvkem naší společnosti k experimentální archeologii bylo pečení chleba v replice chlebové pece v Josefově a **oprava další repliky chlebové pece** v areálu vodního mlýna ve Slupi (30. 8. 2008), která byla první zářijový víkend v rámci "Slavností chleba" uvedena opět do provozu.

Pracovníci společnosti se také dlouhodobě snaží spolupracovat na experimentální výrobě historických předmětů (kopie nálezů). V uplynulém roce proběhlo několikrát **experimentální pálení alkoholu** v replice alembiku.

5.4 Prezentace naší činnosti v médiích

S výsledky odborné práce naší společnosti jsme širokou veřejnost seznamovali nejen na již zmíněných přednáškách, ale také pomocí tiskových zpráv a rozhovorů, poskytnutých médiím.

5.4.1 Zprávy v tisku

Našli další část brněnských hradeb, MF DNES, 1.8.2008

Husova vydala barbakán, Lidové noviny, 21.7.2008

Archeologové našli „barbakan“; MF DNES, 17.7.2008

Rekonstrukce je i rájem pro Archeology; Brněnský Metropolitan X/2008

5.4.2 Zprávy v rozhlasu a televizi

Za velmi důležité považují pracovníci naší společnosti prezentaci nejnovějších objevů prostřednictvím rozhlasu a televize. Informace o nových výzkumech byly v uplynulém roce prezentovány v několika pořadech na vlnách Českého rozhlasu Brno. Vždy se jednalo o vstupy našich archeologů do odpoledních pořadů. Nové výzkumy byly také prezentovány krátkými reportážemi a rozhovory v rámci regionálních zpráv České televize.

Rudolf Procházka: Natočen 1 díl populárně-naučného 15tídlího seriálu „**Proměny města Brna, Přemyslovské Brno**“, režie Bohuslav Němec.

David Merta: Čro 16. února 2008 Apetit – **Archeologie v Brně**

David Merta: Čro 19. prosince 2008 Apetit – **Aktuální archeologické výzkumy v Brně**

Petr Holub: ČT 1; Regiony, 15.7. 2008 – **Archeologický výzkum na ulici Husova**

5.5 Spolupráce na Internetové encyklopedii dějin města Brna

Naše společnost nadále podporuje projekt Internetová encyklopedie dějin Brna, jejímž cílem je přiblížit veřejnosti brněnskou historii i současnost. I v roce 2008 byla tato encyklopedie částečně financována z rozpočtu Krajského úřadu Jihomoravského kraje (neinvestiční dotace č.j. 98/08/OK ve výši 35 000,- Kč) a Magistrátu města Brna (neinvestiční dotace č.j. MMB 73089142, částka: 30 000,- Kč). Na Internetové encyklopedii dějin města Brna za společnost Archaia Brno o.p.s. se podílí Jitka Šibíčková.

5.6 Prezentace torzální architektury

V dubnu 2008 naše společnost spolupracovala na prezentaci základů presbytáře kostela Všech svatých v objektu Anenské terasy na ulici Kopečné v Brně.

Dočišťování presbytáře kostela Všech svatých (Petr Holub a Miroslav Dejmal).

5.7 Spolupráce s univerzitami

PhDr. Rudolf Procházka, CSc. přednášel na Západočeské univerzitě v Plzni jednosemestrovou přednášku „**Systematika archeologických pramenů V. Morava v 10.–15. století**“.

Společnost Archaia Brno o.p.s. poskytuje studentům archeologický materiál ze svých výzkumů ke zpracování formou seminárních, diplomových, ale i doktorských prací a přispívá tak zároveň k jeho včasnému vědeckému vyhodnocení. Odborní pracovníci zároveň působí jako konzultanti zadaných prací. Při záchranných výzkumech, které realizují pracovníci naší společnosti, získávají mnozí studenti archeologie cenné praktické zkušenosti. Všem zájemcům je také poskytován bezplatný přístup do naší knihovny a archivu.

Zpráva auditora

Červen 2009

**Určeno zakladateli a správní radě obecně
prospěšné společnosti
ARCHAIA Brno o.p.s.**

Your

Vypracoval : **DANEKON, spol. s r.o.**
auditorská společnost
osvědčení č. 204
zapsaná v OR vedeném KS v Brně
oddíl C, vložka 10594
Na Vyhliďce 1175
664 34, Kuřim
Ing. Stanislav Chaloupka
auditor osvědčení č. 1461

**A u d i t
C o n s u l t i n g
P a r t n e r**

Audit Consulting Partner

Výrok auditora

Podle našeho názoru účetní závěrka podává věrný a poctivý obraz aktiv, pasiv a finanční situace společnosti ARCHAIA Brno o.p.s k 31.12.2008 a nákladů, výnosů a výsledku jejího hospodaření za rok 2008 v souladu s českými účetními předpisy.

V Brně dne 23.6.2009

DANEKON, spol. s r.o.
osvědčení č. 204
Na Vyhlídce 1175, Kuřim
Ing. Stanislav Chaloupka
auditor, č. osvědčení 1461

Rozvaha

ARCHAIA Brno o.p.s.

IČ: 26268469

Rok: 2008

Strana 1

Tisk vybraných záznamů

Číslo účtu Název účtu	Počáteční stav	Obráty za období MD	Obráty za období D	Obráty rozdíly	Koncový stav
Aktiva					
013 Software	92727,60	64539,90	55000,00	9539,90	102267,50
021 Stavby	214736,23	0,00	0,00	0,00	214736,23
Samosvatné movité věci a soubory					
022 movitých věcí	1029332,57	55137,10	181840,98	-126703,88	902628,69
042 Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	8873,90	168771,95	0,00	168771,95	177645,85
073 Oprávky k softwaru	-92727,60	0,00	795,00	-795,00	-93522,60
081 Oprávky ke stavbám	-171792,00	0,00	42944,23	-42944,23	-214736,23
Oprávk. k samost. movitým věcem a					
082 souborům movitých věcí	-951381,57	181840,98	92499,00	89341,98	-862039,59
123 Výrobky-sborníky FUMA	215550,00	411250,00	149802,00	261448,00	476998,00
211 Pokladna	37873,54	1726434,61	1662275,47	64159,14	102032,68
221 Účty v bankách	1843854,54	23160085,04	23488241,56	-328156,52	1515498,02
261 Peníze na cestě	0,00	1636799,15	1636799,15	0,00	0,00
311 Odběratelé-tuzemsko	970165,00	22148382,60	20398114,00	1750268,60	2720433,60
Poskytnuté provozní zálohy a zálohy na					
314 zásoby	223787,61	1074267,44	809139,40	265128,04	488915,65
315 Ostatní pohledávky	1178,00	9324,00	10502,00	-1178,00	0,00
335 Pohledávky za zaměstnanci	0,00	152859,23	152859,23	0,00	0,00
381 Náklady příštích období	124643,62	30224,25	72565,18	-42340,93	82302,69
385 Příjmy příštích období	79900,00	61075,00	79900,00	-18825,00	61075,00
391 Opravná položka k pohledávkám	-162387,50	0,00	0,00	0,00	-162387,50
395 Vnitřní zúčtování	0,00	17572,34	17572,34	0,00	0,00
Aktiva celkem	3464133,94	50898563,59	48850849,54	2047714,05	5511847,99

Rozhaha

ARCHAIA Brno o.p.s.

IČ: 26268469

Rok: 2008

Strana 2

Tisk vybraných záznamů

Císlo účtu Název účtu	Počáteční stav	Obraty za období MD	Obraty za období D	Obraty rozdíl	Koncový stav
Pasiva					
321 Dodavatelé-tuzemsko	1777053,83	12531907,28	12139700,79	-392206,49	1384847,34
324 Přijaté zálohy	0,00	860550,00	1583685,64	723135,64	723135,64
325 Ostatní závazky-příspěvek na ž.v.pojštění	18690,00	240665,11	248474,11	7809,00	26499,00
331 Zaměstnanci	327686,00	5822357,60	5856696,60	34339,00	362025,00
333 Ostatní závazky vůči zaměstnancům	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
336 Zúčtování s institucemi sociál. zabezpečení	179482,00	1982638,00	1974453,00	-8185,00	171297,00
341 Daň z příjmů	-56900,00	25500,00	325700,00	300200,00	243300,00
342 Ostatní přímé daně	46465,00	434463,00	421822,00	-12641,00	33824,00
343 Daň z přidané hodnoty	-50944,00	5263483,91	5696266,91	432783,00	381839,00
345 Ostatní daně a poplatky	44,00	9044,00	3520,00	-5524,00	-5480,00
368 Závazky k účastníkům sdružení	0,00	20000,00	55000,00	35000,00	35000,00
379 Jiné závazky	5617,00	66986,00	66952,00	-34,00	5583,00
389 Dohadné účty pasivní	160311,69	152382,69	207644,68	55261,99	215573,68
931 řízení	184976,36	184976,36	0,00	-184976,36	0,00
932 Nerozdělený zisk, neuhrazená ztráta minulých let	871652,06	0,00	184976,36	184976,36	1056628,42
Pasiva celkem	3464133,94	27594953,95	28764892,09	1169938,14	4634072,08

Hospodářský zisk za období	877775,91
Hospodářský zisk celkem	877775,91

Výsledovka

ARCHAIA Bmo o.p.s.

IC: 26268469

Rok: 2008

Strana 1

Tisk vybraných záznamů

Číslo účtu Název účtu	Počáteční stav	Obraty za období MD	Obraty za období D	Obraty rozílí	Koncový stav
Náklady					
501 Spotřeba materiálu	0,00	813320,32	32885,00	780435,32	780435,32
502 Spotřeba energie	0,00	225322,24	0,00	225322,24	225322,24
511 Opravy a udržování	0,00	141554,47	0,00	141554,47	141554,47
512 Cestovné	0,00	106975,94	0,00	106975,94	106975,94
513 Náklady na reprezentaci	0,00	14143,50	0,00	14143,50	14143,50
518 Ostatní služby	0,00	9985183,09	0,00	9985183,09	9985183,09
521 Mzdové náklady	0,00	5838710,00	0,00	5838710,00	5838710,00
524 Základní sociální pojištění	0,00	1452227,00	0,00	1452227,00	1452227,00
527 Základní sociální náklady	0,00	350516,00	0,00	350516,00	350516,00
531 Daň silniční	0,00	3520,00	0,00	3520,00	3520,00
538 Ostatní daně a poplatky	0,00	1150,00	0,00	1150,00	1150,00
541 Smluvní pokuty a úroky z prodlení	0,00	2363,56	0,00	2363,56	2363,56
542 Ostatní pokuty a penále	0,00	2296,00	0,00	2296,00	2296,00
543 Odpis nedobytné pohledávky	0,00	1178,00	0,00	1178,00	1178,00
545 Kursové ztráty	0,00	15577,23	0,00	15577,23	15577,23
548 Manka a škody	0,00	11608,00	0,00	11608,00	11608,00
549 Jiné ostatní náklady	0,00	105801,55	0,00	105801,55	105801,55
Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	0,00	136238,23	0,00	136238,23	136238,23
591 Daň z příjmů	0,00	268800,00	0,00	268800,00	268800,00
Náklady celkem	0,00	19476485,13	32885,00	19443600,13	19443600,13

Výsledovka
 ARCHAIA Bmo o.p.s.

IC: 26268469 Rok: 2008

Strana 2

Tisk vybraných záznamů

Číslo účtu	Název účtu	Počáteční stav	Obraty za období MD	Obraty za období D	Obraty rozdíl	Koncový stav
Výnosy						
601	Tržby za vlastní výroby	0,00	0,00	28456,60	28456,60	28456,60
602	Tržby z prodeje služeb	0,00	79900,00	18684372,93	18604472,93	18604472,93
613	Změna stavu zásob výrobků	0,00	149802,00	411250,00	261448,00	261448,00
644	Úroky	0,00	0,00	71,70	71,70	71,70
645	Kursově zisky	0,00	0,00	569,93	569,93	569,93
649	Jiné ostatní výnosy	0,00	0,00	74356,88	74356,88	74356,88
	Přijaté příspěvky zúčtované mezi					
681	organizačními složkami	0,00	0,00	40000,00	40000,00	40000,00
682	Přijaté příspěvky (dary)	0,00	0,00	8000,00	8000,00	8000,00
691	Provozní dotace	0,00	192000,00	1496000,00	1304000,00	1304000,00
	Výnosy celkem	0,00	421702,00	20743078,04	20321376,04	20321376,04
	Hospodářský zisk za období				877775,91	
	Hospodářský zisk celkem				877775,91	877775,91

Příloha č. 3
k účetní závěrce k datu 31.12.2008

Čl. I.
Obecné údaje

- 1.1. Název účetní jednotky:** **ARCHAIA Brno o.p.s.**
Sídlo: Česká 156/6, 602 00 Brno
Právní forma: obecně prospěšná společnost
Datum vzniku: 21. listopadu 2001
IČ: 262 68 469
Rozhodující předmět činnosti:
a) provádění terénních, dokumentačních, technických, laboratorních prací na archeologických výzkumech
b) vědecko výzkumná činnost v oblasti archeologie a historie
c) publikační činnost, včetně vydávání a rozšiřování odborných a vzdělávacích publikací z oblasti archeologie, historie a památkové péče

- 1.2. Zakladatel:** ARCHAIA
Praha 1, Bílkova 21, IČ: 45245932

1.3. Změny v uplynulém období v obchodním rejstříku

V roce 2008 došlo k níže uvedeným změnám v obchodním rejstříku:

- dne 8.2.2008 zanikla funkce člena správní rady – PhDr. Michala Bureše, výmaz z obchodního rejstříku proveden dne 7. dubna 2008
- dne 11.02.2008 byl zvolen člen správní rady – Prof. PhDr. Zdeněk Měřínský, CSc. zápis do obchodního rejstříku byl proveden dne 7. dubna 2008
- dne 8.2.2008 zanikla funkce předsedy dozorčí rady – Prof. PhDr. Zdeňku Měřínskému, zápis do obchodního rejstříku byl proveden dne 7. dubna 2008
- dne 11.02.2008 byl zvolen předseda dozorčí rady – pan PhDr. Michal Bureš, zápis do obchodního rejstříku byl proveden dne 7. dubna 2008

1.4. Členové statutárního orgánu – k datu 31.12.2008:

Správní rada:

předseda : Mgr. Jaroslav Podliska, PhD.
člen : Prof. PhDr. Josef Unger, CSc.
člen : Doc. PhDr. Zdeněk Měřinský, CSc.

Dozorčí rada:

předseda : PhDr. Michal Bureš
člen : Mgr. Pavlína Kalábková
člen : Doc. PhDr. Jan Klápště, CSc.

Výkonný ředitel: David Merta

2. Název a sídlo obch. společností, v nichž má účetní jednotka majetkový podíl

ARCHAIA Brno o.p.s. nemá k datu 31.12.2008 žádný podíl na jiné společnosti, stala se zakladatelem společnosti Archaia Olomouc o.p.s. se sídlem Laštůvkova 713/10, 635 00 Brno, Bystrc, IČ: 27713725. Tato společnost byla zapsána v Obchodním rejstříku k datu 27. prosince 2006

3. Průměrný počet zaměstnanců: 19

Mzdové náklady celkem:	5 839 tis. Kč
Odměny členům správní a dozorčí rady:	0 tis. Kč
Zákonné sociální pojištění – účet 524	1 452 tis. Kč
Zákonné sociální náklady – účet 527	350 tis. Kč

4. V roce 2008 nebyly poskytnuty žádné půjčky, úvěry, záruky ani jiná peněžitá či nepeněžitá plnění členům správní a dozorčí rady.

Taktéž žádní rodinní příslušníci členů správní a dozorčí rady nebyli v roce 2008 v pracovně právním vztahu, nebyly s nimi uzavírány žádné obchodní smlouvy či jiné smluvní vztahy.

Čl. II.

Použité účetní metody, obecné účetní zásady a způsoby oceňování

2.1. Způsob ocenění

- a) **zásob** – k 31.12.2008 jsou ve stavu zásoby vlastní výroby-výrobky – jedná se o publikace (sborníky), jejichž ocenění bylo provedeno způsobem B dle kalkulace vlastních nákladů.
- b) **hmotného a nehm. dlouh. majetku, vytvořeného vlastní činností** - nebyl vytvořen
- c) **hmotného a nehm.dlouh.majetku, pořízeného nákupem** – ocenění v pořizovacích cenách
- c) **cenných papírů a majetkových účastí** – nebyly pořízeny

2.2. V průběhu roku 2008 nebyl pořízen majetek, který by byl oceněn reprodukční pořizovací cenou.

2.3. Ve srovnání s minulým účetním obdobím nedošlo k žádným podstatným změnám ve způsobu oceňování a postupů účtování.

2.4. V r. 2008 nebyly tvořeny žádné opravné položky k pohledávkám.

Stav opravných položek k datu 31.12.2008:

- 1) daňové: ve výši 150.547,- Kč – opravné položky za dlužníky v konkurzním řízení
- 2) daňové: ve výši 11,840,50 Kč – opravné položky k pohledávkám - §8c)

2.5. Odpisový plán – v r. 2008 nedošlo k žádným změnám v odpisovém plánu ve srovnání s minulým obdobím.

2.6. Při přepočtu údajů v cizích měnách na českou měnu byl uplatněn aktuální směnný kurz, vyhlášený Českou národní bankou, a to k datu uskutečnění účetního případu.

K datu sestavení účetní závěrky byl proveden přepočet majetku a závazků kurzem ČNB, platným k datu 31.12.2008.

Čl. III.

Doplňující informace k rozvaze a výkazu zisků a ztrát

1. Ve výkazech jsou uvedeny všechny významné položky, podstatné pro hodnocení finanční, majetkové a důchodové pozice společnosti.
2. Mezi datem účetní závěrky a datem jejího schválení nedošlo k žádným rozhodným skutečnostem ve stavu aktiv a závazků.

3.

3.1.a) Rozpis dlouhodobého majetku na hlavní skupiny, navazujících na rozvahu:

- účet 013 -Software	
Pořizovací cena celkem:	102 tis. Kč
Oprávký celkem:	-99 tis. Kč
Zůstatková cena:	9 tis. Kč
- účet 021 – Stavby (jedná se o techn. zhodnocení, provedeném na najaté nemovitosti)	
Pořizovací cena celkem:	215 tis. Kč
Oprávký celkem:	-215 tis. Kč
Zůstatková cena:	0 tis. Kč
- účet 022 – Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	
Pořizovací cena celkem:	902 tis. Kč
Oprávký celkem:	-862 tis. Kč
Zůstatková cena:	40 tis. Kč

3.1.b) V roce 2008 měla společnost uzavřeny 4 leasingové smlouvy, z toho 1 leasingová smlouva byla v průběhu roku řádně ukončena. K datu 31.12.2008 jsou evidovány závazky z titulu třech uzavřených leasingových smluv a to:

- a) LS č. 1302500043 – užitkový RENAULT Kangoo– ukončení smlouvy 02/2010, zůstatek závazků k 31.12.2008: 147.520,70 Kč
- b) LS č. 9070300020 – kopírovací stroj s příslušenstvím – ukončení smlouvy 12/2010, zůstatek závazků k 31.12.2008: 81.240,- Kč
- c) LS č.31041261 – automobil Renault Kangoo – ukončení smlouvy 04/2013, zůstatek závazků k 31.12.2008: 326.311,44 Kč

3.1.c) Všechny majetek je k datu 31.12.2008 uveden v rozvaze.

3.1.d) Žádný majetek není k datu 31.12.2008 zatížen zástavním právem.

3.2. Pohledávky

a) Souhrnná výše pohledávek

- Souhrnná výše pohledávek činí k datu 31.12.2008: 3.214 tis. Kč

b) Pohledávky po splatnosti 5 let

- K datu 31.12.2008 nejsou žádné pohledávky starší pěti let.

c) Pohledávky kryté ručením jiného subjektu

- K datu 31.12.2008 nebyly žádné pohledávky kryté ručením jiného subjektu.

3.3. Vlastní jmění

Ke změnám vlastního jmění v průběhu roku 2008 došlo z titulu vyúčtování hospodářského výsledku za r. 2007 – zisku v celkové výši 184.976,36 Kč a to na účet 932000 Nerozdělený zisk minulých let.

3.4. Závazky

a) Souhrnná výše závazků

- Souhrnná výše závazků činí k datu 31.12.2008 3.367 tis. Kč.

b) Závazky po splatnosti 5 let

- Závazky po splatnosti starší pěti let nejsou k datu 31.12.2008 žádné.

c) Závazky kryté podle zástavního práva

- K datu 31.12.2008 nejsou evidovány žádné závazky kryté podle zástavního práva.

d) Všechny závazky byly v roce 2008 vyúčtovány a jejich stavy jsou uvedeny v rozvaze.

e) Závazky vůči Finančnímu úřadu – daňové nedoplatky k datu 31.12.2008

- ostatní přímé daně-zaměstnanci 34 tis. Kč – splatnost 01/2009

- odvod DPH 382 tis. Kč – splatnost 01/2009

- daň z příjmů PO - 2008 243 tis. Kč – splatnost 06/2009

f) Závazky vůči MěSSZ v Brně a zdrav. pojišťovnám - odvody pojistného:

- závazek z titulu odvodů pojistného na soc.zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a zdravotní pojištění činí k datu 31.12.2008 – 171 tis. Kč.

- jedná se o odvody pojistného za zaměstnance za období 12/2008, splatné v 01/2009

Odvody pojistného byly uhrazeny v řádných termínech v lednu 2009.

3.5. V roce 2008 nebyly tvořeny ani čerpány rezervy

3.6. Výnosy podle hlavních činností:

v tis. Kč

Druh činnosti – výnosů (tržeb)	Tuzemsko	Zahraničí
- tržby za vlastní výrobky (publikace)	28	0
- tržby z prodeje služeb	18 605	0
- změna stavu zásob výrobků (publikace)	261	0
- kurzové rozdíly-zisky	1	0
- jiné ostatní výnosy	74	0
- přijaté příspěvky	48	0
- provozní dotace celkem	1.304	0
C e l k e m	20 321	0

3.7. Provozní dotace celkem

V roce 2008 činily přijaté provozní dotace – grantové příspěvky celkovou částku 1.304 tis. Kč. Tato částka dle zákonných ustanovení není předmětem daně z příjmů právnických osob, současně se také vylučují z daňových nákladů výdaje spojené s účelem, na který byla provozní dotace – grant udělen.

TABULKA-GRANTOVÉ PROJEKTY-rok 2008

Číslo	Název grantového projektu	Přijata částka	Výdaje, spoj.s grant.projektem
1.	„Vývoj domovního bloku Velký Špalíček v Brně (poskytovatel: Grantová agentura ČR)	478.000,-	494.506,-
2.	„Sklo středověkého Brna a jeho postavení ve stří. Evropě (poskytovatel: Grantová agentura ČR)	579.000,-	612.993,-
3.	„Vztah zástavby a prostoru v Brně ve 12.13.století“ (poskytovatel: Akademie věd České republiky)	182.000,-	205.040,-

4.	„Internetová encyklopedie dějin Brna“ (poskytovatel: Jihomoravský kraj)	35.000,-	35.000,-
5.	„Internetová encyklopedie dějin Brna“ (poskytovatel: Statutární město Brno)	30.000,-	30.000,-
	C e l k e m :	1.304.000,- -	1.377.539,-

3.8. V roce 2008 nebyly vynaloženy žádné náklady na výzkum a vývoj.

3.9. V roce 2008, stejně jako i v předchozím roce byla v daňovém přiznání uplatněna částka odpočtu (snížení daně) dle §20 odst.7 Zák. o dani z příjmů v celkové výši 300 tis. Kč. Daňová úspora vzniklá uplatněním výše uvedené částky byla v roce 2008 a taktéž i bude v roce 2009 použita ke krytí nákladů souvisejícími s činnostmi, z nichž získané příjmy nejsou předmětem daně a to zejména vydáváním odborné publikace – sborníku FUMA.

Zpracoval: Ing.Irena Ferencová

Mgr. Jaroslav Podliska, Ph.D.
předseda správní rady

7) KONTAKTY

pracoviště Brno

Česká 156/6, 602 00 Brno
tel./fax.: + 420 545 214 069
e-mail: brno@archaiabrno.cz

pracoviště Jihlava

Židovská 26, 586 01 Jihlava
tel.: + 420 567 210 021
e-mail: archaiajihlava@volny.cz

Michal Daňa

+420 777 239 047
archaiajihlava@volny.cz

Petr Duffek

+420 777 239 433
archaiajihlava@volny.cz

Mgr. Petr Hejhal

+420 777 239 061
archaiajihlava@volny.cz

Mgr. Petr Holub

+420 777 239 052
pholub@archaiabrno.cz

Mgr. Petr Hrubý

+420 777 239 053
archaiajihlava@volny.cz

Mgr. Václav Kolařík

+420 777 239 074
vkolarik@archaiabrno.cz

Lenka Kosová

+420 777 239 048

Mgr. Peter Kováčik, PhD.

+420 777 239 050
pkovacik@archaiabrno.cz

David Merta

+420 777 239 044
dmerta@archaiabrno.cz

Anna Mojžíšová

+420 777 239 049
amojzisova@archaiabrno.cz

Mgr. Marek Peška

+420 777 239 045
mpeska@archaiabrno.cz

Bc. Pavlína Pončíková

+420 777 239 043

PhDr. Rudolf Procházka, CSc.

+420 777 239 051
rprochazka@archaiabrno.cz

Mgr. Lenka Sedláčková

+420 777 239 552
lsedlackova@archaiabrno.cz

PhDr. Hedvika Sedláčková, CSc.

+4917422786579
hedvika.glass@seznam.cz

Jitka Šibíčková

+420 777 239 331
jsibickova@archaiabrno.cz

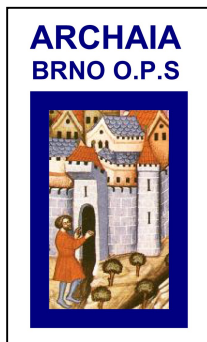
Mgr. Dana Zapletalová

+420 777 239 054
dzapletalova@archaiabrno.cz

Mgr. Antonín Zůbek

+420 777 239 046
azubek@archaiabrno.cz

www.archaiabrno.org